

DE STER

September 1981 · 81ste jaargang · Nummer 9

GM
M205.5
S83874
v.81
1981

DE STER

Uitgave van De Kerk
van Jezus Christus van de
Heiligen der Laatste Dagen

September 1981
81ste jaargang
Nummer 9

Eerste Presidium: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney.

Raad der Twaalf: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, Le Grand Richards, Howard W. Hunter, Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust.

Adviseurs: M. Russell Ballard, Rex D. Pinegar, Charles Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

Redactie kerkelijke tijdschriften: Larry Hiller, hoofdredacteur; Carol Moses, redactrice; Heidi Hoffeltz, redactrice; Roger Gylling, redacteur.

Redactie De Ster: Henri J. A. Tenthof van Noorden, Kerkelijk Vertaalbureau, Parkstraat 38, 3581 PL Utrecht.

Inhoudsopgave

President Kimball spreekt zich uit tegen godslasterlijke taal	1
Roddel: Satans valstrik. <i>Gene R. Cook</i>	6
Gezond blijven - de welzijnszorg geeft aanwijzingen	8
Mijn veranderde houding veranderde ons huwelijk	15
De model kerkleider. <i>Mark E. Petersen</i>	18
„Ik word in februari geboren”. <i>Florence B. Nielsen</i>	26
Raymond en de bus. <i>Kathleen Conger Ellis</i>	28
Het antwoord kwam in de keuken. <i>Sue Ann Crocket</i>	30
Vraag en antwoord. <i>Daniël H. Ludlow</i>	32
„Ziet dan toe, hoe gij hoort”. <i>John A. Green</i>	35
Patriarchale zegens. <i>LeGrand Richards</i>	38
Als we maar bidden op de manier des Heren. <i>Stephen L. Law</i>	43
Emily's trots. <i>William G. Hartley</i>	46
Middernachtelijk concert. <i>Diana Brown</i>	48
De andersdenkende koe. <i>Rhoda Behunin</i>	51

Kinderster

Hoop aan het uiteinde van een touw. <i>Andrea H. Chatwin</i>	1
Komt de sprinkhaan terug? <i>Sherwood B. Idso</i>	4
Lorenzo Snow 1814-1901	8

Jaarabonnement:

Fl. 21,60 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266041434,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
Bf. 330 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10.00.

© 1981 by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstraße 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

President Kimball spreekt zich uit tegen GODSLASTERLIJKE TAAL

Ik lag eens in het ziekenhuis en werd door een verpleegkundige de operatiezaal uitgereden. De man struikelde en uitte zijn boosheid door zwaar gevloek waarbij hij verscheidene namen van de Heiland bezigde. Hoewel ik maar half bij bewustzijn was, wekte dat weerzin in me op en ik smeekte hem: „Alstublieft! Alstublieft! U misbruikt daar de naam van mijn Heer.”

Het was even doodstil; toen klonk het zacht: „Het spijt me.” De man had even vergeten dat de Heer al zijn kinderen nadrukkelijk had bevolen: „Gij zult de naam van de Here, uw God, niet ijdel gebruiken, want de Here zal niet onschuldig houden wie zijn naam ijdel gebruikt.” (Exodus 20:7.)

Een groot aantal mensen praat hun gevloek goed door te zeggen dat de tien geboden duizenden jaren geleden zijn gegeven aan een volk in een ver land, maar we moeten niet vergeten dat Hij ze niet alleen onomwonden aan de Israëlie-

ten heeft gegeven doch ze ook in het midden des tijds nadrukkelijk heeft herhaald bij de Joden en dat Hij ze zelfs in onze dagen heeft herhaald voor ons welzijn en ten geleide.

Tot die jongeman in Jeruzalem die vroeg naar de weg van het eeuwige leven zei Christus: „Indien gij het leven wilt binnengaan, onderhoud de geboden.” (Matteüs 19:17.)

Die serieuze onderzoeker vroeg toen: „Welke?”

Toen herhaalde de Heer de tien geboden voor hem. Die golden nog steeds. In de bergrede heeft Hij tevens gezegd: „In het geheel niet te zweren.” (Matteüs 5:34.) Paulus, de apostel, veroordeelde godslasterlijke mensen en zei: „Hun keel is een open graf, met hun tong plegen zij bedrog, addeggif is onder hun lippen; hun mond is van vloek en bitterheid vol.” (Romeinen 3:13-14.)

En Jakobus viel uit over dit kwaad met: „Zij is een onberekenbaar kwaad, vol

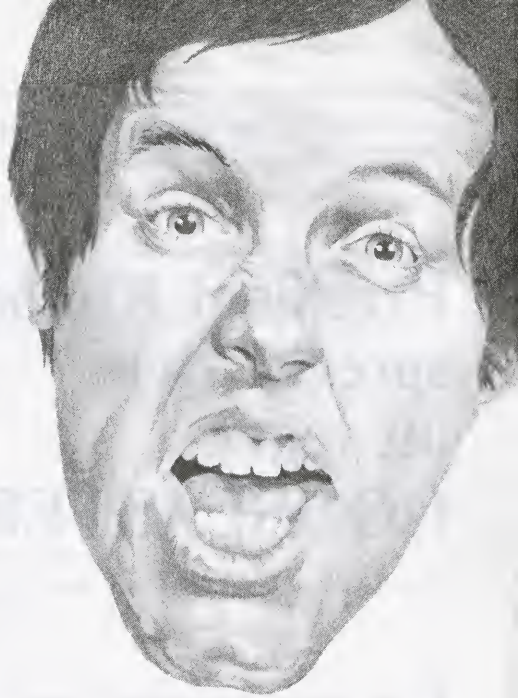
dodelijk venijn. Uit dezelfde mond komt zegening en vervloeking voort. Dit moet, mijn broeders, niet zo zijn.” (Jakobus 3:8, 10.)

In de laatste bedeling waarschuwt de Heer: „Laat daarom alle mensen acht geven hoe zij Mijn naam op hun lippen nemen - Want ziet, voorwaar zeg Ik, dat er velen zijn, die onder deze veroordeling staan, dat zij de naam des Heren gebruiken, en deze tevergeefs gebruiken.” (Leer en Verbonden 63:61-62.)

Niettemin horen we op straat, in openbare gelegenheden, op het werk en tijdens officiële diners hoe de heilige namen van de Godheid zonder eerbied worden uitgesproken. Als we naar gemakelijkheden gaan en ons onder andere mensen bevinden, schrikken we van de godslasteringen die daar heel aanvaardbaar blijken te zijn. We horen die woorden bezigen op het toneel, in films, op televisie en op de radio. We begrijpen dan hoe Lot zich moet hebben gevoeld toen hij, volgens Petrus, „zwaar te lijden had onder de losbandige wandel dier zedelozen.” (2 Petrus 2:7.)

We vragen ons af waarom mensen die ruwe en godslasterlijke taal gebruiken, ook als ze Gods wil niet willen gehoorzamen, mentaal zo versuft zijn dat hun vermogen om te communiceren steeds kleiner wordt. De taal is als muziek; we genieten in beide van de schoonheid, de variatie en de kwaliteit en we worden vernederd door de herhaling van enkele valse tonen.

Onlangs nam ik een boek ter hand dat een grote oplage heeft, alom wordt geprezen en dat uitstekend verkoopt. Mijn haren rezen te berge door de godslasterlijke en vulgaire taal die gebezigd werd en ik kromp ineen als de figuren die in dat boekje voorkwamen de heilige na-

Mensen die ruwe en godslasterlijke taal gebruiken . . . [zijn] mentaal versuft.

men van de Godheid misbruikten. Waarom? Waarom brengen schrijvers zich zo goedkoop aan de man en onheiligen het talent dat ze van God gekregen hebben? Waarom bedienen ze zich van godslasteringen en gevloek? Waarom nemen ze de namen van hun eigen Schepper in hun onheilige mond en waarom schrijven ze met hun heiligschennende pen over de heilige namen van hun eigen Verlosser? Waarom veronachtzamen ze zijn duidelijke gebod?

„Gij zult bij mijn naam niet vals zweren en zo de naam van uw God ontheiligen: Ik ben de Here.” (Leviticus 19:12.)

„Zal een bijl zich beroemen tegen hem die ermee hakt?” (Jesaja 10:15.)

Een groep jonge basketballers kwam de bus in waarin ik reisde. Ze leken een wedstrijd te houden om erachter te komen wie het zwaarst kon vloeken. Misschien hadden ze dat wel van de oudere mannen geleerd met wie ze in hun verscheiden bezigheden in aanraking waren gekomen. Ik weet dat ze zich niet helemaal bewust waren van de ernst van wat ze zeiden.

Op een dag aan het strand had een groepje jongelui hun auto te ver het zand in gereden. Hij zat tot aan de assen vast. Zelfs met vereende krachten slaagden ze er niet in het voertuig los te krijgen. Ik bood mijn hulp aan, maar de liederlijke taal die ze bezigden was weerzinwekkend voor me. Die tieners bezigden de namen van hun Schepper alsof Hij hun schepping was. Ik kon die godslasteringen niet verdragen en ging weg.

Enige tijd geleden bezocht ik in eer theater in San Fransisco een toneelvoorstelling. Het stuk had al heel lang in New York gelopen. Het had alom goede kritieken gekregen. Maar de acteurs, onwaardig des Heren schoenriemen los te maken, lasterden zijn heilige naam door hun liederlijke en vulgaire taal. Ze spraken de woorden van een toneel-schrijver, woorden die de heilige naam van hun Schepper lasterden. De mensen in de zaal lachten en applaudiseerden. Terwijl ik nadacht over de schrijver, de spelers en de toeschouwers, kreeg ik het gevoel dat ze allemaal bij die misdaad betrokken waren en ik herinnerde me de scherpe terechtwijzing van hen die het kwaad gedoogden in het boek Spreuken:

„Wie met een dief deelt, haat zichzelf; al hoort hij de vloek, toch geeft hij de zaak niet aan.” (Spreuken 29:24.)

Op het toneel en aan de telefoon worden onze gevoelige oren en ogen dagelijks gekrenkt door het ongerechtvaardigd en godslasterlijk bezigen van de namen van de Heer onze God. In het clubgebouw, op de boerderij, tijdens gezellige bijeenkomsten, in zaken en waar al niet, worden de namen van de Verlosser laatdunkend en op zondige wijze gebruikt. Wie van ons onnadenkend is en zich daar geen zorgen over maakt, wie kwaadaardig is en de spot hiermee drijft, moet eraan denken dat het niet mogelijk is de naam des Heren ijdel te gebruiken zonder daarvoor gestraft te worden. Bringen we niet uiteindelijk vernietiging over ons als we alles dat heilig en geheiligd is, ontheiligen en de namen van de Godheid in onze dagelijkse gesprekken zo maar of oneerbiedig gebruiken?

De Heer heeft ons voorgehouden dat wij verantwoordelijk zijn voor ongepast taalgebruik. Jullie maken je daar toch nooit schuldig aan, mijn jonge vrienden? Dat zou schandelijk zijn. Ongepaste taal die alleen maar dient om indruk te maken op andere mensen, doet niet anders dan de aanhoorders vernederen en degene die de woorden uit omlaag halen. Als de mensen ongepaste taal zouden gaan zien als een teken van zwakheid, en niet als een teken van kracht of van mannelijkheid, als dwaasheid en niet als wijsheid, dan zouden ze zich veel beter bewust zijn van de kracht die er van Jezus Christus uitgaat. Hij is de eerlijkste en fatsoenlijkste Mens geweest die ooit op deze aarde heeft geleefd.

Iemand die de namen van de Godheid oneerbiedig gebruikt, maakt zich schul-

dig aan een ernstige overtreding. En tot dat oneerbiedig gebruik hoort ook het bezigen van de naam des Heren zonder dat men daartoe het gezag bezit. Er is een groot aantal mensen dat beweert openbaringen te ontvangen en dat aanspraak maakt op gezag, zonder dat ze dat rechtstreeks van de Heer hebben ontvangen.

Door de eeuwen heen hebben de profeten deze ernstige zonde steeds berispt. De profeet Jesaja heeft diegenen ter verantwoording en tot bekering geroepen die zweren „bij de naam des Heren en die de God van Israël [belijden] - maar niet in waarheid en niet in gerechtigheid.” (Jesaja 48:1.)

Toen Job vernam dat zijn zonen en dochters van „gezelligheid” hielden en zich thuis aan uitpattingen overgaven, bracht hij „voor ieder van hen een brandoffer, want Job dacht: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en in hun hart God [vervloekt].” (Job 1:5.)

Hij had groot verdriet. Zijn beenderen en zijn vlees deden hem pijn; zijn hart werd beproefd en hij was de wanhoop nabij. Niettemin, toen zijn vrouw in opstand kwam, en zei: „Volhardt gij nog in uw vroomheid? [Vervloek] God en sterf,” wees de trouwe Job haar streng terecht: „Zoals een zottin spreekt, spreekt ook gij.” (Job 2:9-10.)

George Washington, de eerste president van de Verenigde Staten, heeft ons ook een goed voorbeeld gegeven. Toen hem ter ore kwam dat er onder zijn officieren enige waren die godslasterlijke taal bezigden, schreef hij hun op 1 juli 1776 een brief, waaruit ik het volgende citeer:

„Het spijt de generaal zeer dat hem is gemeld dat de dwaaze en goddeloze praktijk van godslasterlijk gevloek, een kwaad dat tot nu toe nauwelijks voorkwam in ons Amerikaanse leger, grotere vormen aanneemt. Hij hoopt dat de officieren zowel door hun voorbeeld als door hun invloed ernaar streven het vloeken te doen ophouden en dat zij met de manschappen zullen beseffen dat we nauwelijks op de zegeningen des hemels kunnen rekenen bij onze operaties als we de hemel geweld aandoen door ons onwaardig en dwaas te gedragen. Bovendien is het een kwaad dat zo laag bij de grond is, zonder dat er enige rechtvaardiging voor bestaat, dat iemand met gezond verstand en van goed karakter het veroordeelt en zich er verre van houdt.”

Als leden van de kerk moet het eerbiedig uitspreken van de naam des Heren een zelfsprekend deel van ons leven zijn. Zo onthouden wij ons bijvoorbeeld, als goede heiligen der laatste dagen, van roken. We drinken geen alcoholhoudende dranken. We gebruiken geen koffie en thee. We nemen geen drugs. Om dezelfde

reden bezigen we geen ordinaire taal. We vloeken en lasteren niet. We gebruiken de naam des Heren niet ijdel. Het is helemaal niet moeilijk om volmaakt te worden waar het betreft het tegengaan van de gewoonte om te vloeken, want als iemand eenvoudig zijn mond niet open doet en niet vloekt, is hij wat dit betreft op weg naar volmaking.

Maar daar houdt onze verantwoording niet op. Dat zou alleen betekenen dat wij ons onthouden van zondigen. Om rechtvaardig te zijn, moeten we de naam des Heren eerbiedigen en op een heilige wijze uitspreken in onze gebeden, in onze toespraken en tijdens gesprekken. Jesaja dichtte: „Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op zijn schouders en men noemt hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.” (Jesaja 9:5.)

Jezus heeft zijn leven vervolmaakt en is onze Christus geworden. Zijn kostbare bloed is vergoten en Hij is onze Heiland geworden; zijn vervolmaakte leven is geschonken en Hij is onze Verlosser geworden; zijn verzoening voor ons heeft het voor ons mogelijk gemaakt dat wij tot onze hemelse Vader terugkeren, en toch zijn de meesten die op deze manier begunstigd zijn onvoorstelbaar onnadenkend en ondankbaar! Ondankbaarheid is een zonde die zo oud is als de wereld.

Ontelbare mensen beweren in Hem en zijn werken te geloven, maar toch zijn er naar verhouding maar weinigen die Hem eren. Miljoenen mensen noemen zich christenen, maar toch knielen ze maar zelden neer uit dankbaarheid voor zijn allesovertreffende gave, zijn leven. Laten we ons opnieuw openstellen voor een eerbiedige houding, laten we onze

Heer dankbaarder zijn voor zijn onvergelijkelijk offer. Laten we het gebod dat ons in deze dagen gegeven is indachtig zijn: „Laten daarom alle mensen acht geven hoe zij Mijn naam op hun lippen nemen.” (Leer en Verbonden 63:61.) □

Aanwijzingen voor huisonderwijzers

1. Vertel iets over wat u hebt meegevoelt aangaande het vloeken door andere mensen en welke invloed dat op u heeft gehad. Misschien kunnen de gezinsleden ook iets zeggen over wat er in hen omgaat als ze godslasteringen horen bezigen.
 2. Staan er in voorgaand artikel misschien teksten die het gezin hardop kan lezen of zijn er nog meer teksten die u graag samen wilt lezen?
 3. Vraag suggesties om de gewoonte om te vloeken te doorbreken.
 4. President Kimball zegt dat de taal even aangenaam kan zijn als muziek. Bespreek op welke manier wij onze spreektaal aangenaam en verheffend kunnen maken.
 5. Zou deze bespreking beter tot zijn recht komen nadat u voor uw bezoek met het gezinshoofd heeft gesproken? Is er met betrekking tot deze bespreking een boodschap van de quorumleider of bisschop aan het gezinshoofd?
-

RODDEL: SATANS VALSTRIK

Ouderling Gene R. Cook
Van het Eerste Quorum der Zeventig

De mensen begonnen met ernstige gezichten groepjes te vormen voor het kantoor van de zendingspresident. Ze keken elkaar verbaasd aan en velen konden nog steeds niet geloven dat ze gedagvaard waren voor een kerkelijke rechtbank. De ambtenaren van de rechtbank waren vol liefde en begrip, maar het onderzoek van de tenlasteleggingen was hun volle ernst. De gedagvaardigden konden hun lidmaatschap kwijtraken van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. De tenlastelegging betrof niet onzedelijk gedrag of afvalligheid. Ze werden beschuldigd van kwaadsprekerij over een naaste.

Een fijne broeder was belasterd door degenen die daar die avond bijeen waren, hij werd aangeklaagd wegens een ernstige beschuldiging - onzedelijk gedrag. Die broeder was absoluut onschuldig, maar de grote schade die was berokkend door hen „die hij tot zijn vrienden rekende” kon niet zomaar ongedaan worden gemaakt. Wie was er in staat om te bepalen tot welke mate van verdelging deze goede ziel was gekomen? Wie kon bepalen welke invloed de zaak op de gemeente had ten gevolge van ernstige schade aan de onderlinge verstandhouding. En wat te denken van het effect dat de zaak had op de niet-leden die er ook bij betrokken waren geraakt? Wie zou ooit de invloed ongedaan kunnen maken die zich had doen gelden in het leven van honderden mensen?

En het was zo gemakkelijk begonnen. Het begon met zinnnetjes zoals „Heb jij het ook gehoord. . .?” „Zuster de Kok heeft gezegd . . .” „Ik heb hem tegen haar horen zeggen . . .” „Ik weet het niet zeker hoor, maar . . .” „Meneer van Dalens neef zei dat hij dacht . . .” „Ik wil van niemand kwaadspreken, maar . . .” „Als je me belooft het niet verder te vertellen, kan ik je wel zeggen dat . . .”

De zonde heeft een groot aantal werktuigen, maar de leugen is het handvat dat overal op past. Als u tot degenen behoort die denken dat het geen kwaad kan een leugentje om bestwil te vertellen, kan het wel eens zo zijn dat u binnenkort het verschil niet meer kent tussen kleine en grote leugens.

De ambtenaren die de rechtbank voorzaten, raadpleegden de duidelijke aanwijzingen des Heren aangaande dit onderwerp. Via Mozes heeft Hij het volk voorgehouden: „Gij zult onder uw volksgenoten niet als een lasteraar rondgaan.” (Leviticus 19:16.) Het boek Spreuken beschrijft het effect van kwaadsprekerij aldus: „De mond van de dwaas is hem tot verderf, zijn lippen zijn een valstrik voor hemzelf. De woorden van de lasteraar zijn als lekkernijen; zij glijden immers af naar de schuilhoeken van het hart.” (Spreuken 18:7-8.)

Er zijn misschien mensen die denken dat ze hun gevoel van eigenwaarde bevorderen en de aandacht en het respect van anderen winnen door onwaarheden te vertellen, maar in feite worden ze Satans vertegenwoordigers. Het Boek van Mormon verteld dat het volgende voor de komst van de Heiland in Amerika heeft plaatsgevonden: „Satan hitte hen op onvoortdurend ongerechtigheid te bedrijven; ja, hij ging rond en verspreidde geruchten en veroorzaakte twisten door het ganse land om het hart van het volk te verstokken tegen het goede, en tegen hetgeen zou geschieden.” (Helaman 16:22.)

Satan slaagde erin de harten van de mensen te verstokken, en ongeveer dertig jaar nadien, na de grote verdelging van de goddelozen, schrijft de profeet Nephi: „De duivel lacht, en zijn engelen

verheugen zich wegens de omgekomenen . . . van Mijn volk.” (3 Nephi 9:2.)

Ook in onze hedendaagse Schriften laten de waarschuwingen des Heren om onze woorden in acht te nemen er geen misverstand over bestaan. Tot de profeet Joseph Smith heeft de Heer gezegd: „[Zie toe], dat er geen ongerechtigheid onder de leden der kerk is, noch ongenoegen met elkander, noch liegen, lasteren of kwaadspreken.” (Leer en Verbonden 20:54.) „Gij zult geen kwaad van uw naaste spreken, noch hem enig leed berokkenen.” (Leer en Verbonden 42:27.) „Houdt op onder elkander te twisten; houdt op van elkander kwaad te spreken.” (Leer en Verbonden 136:23.)

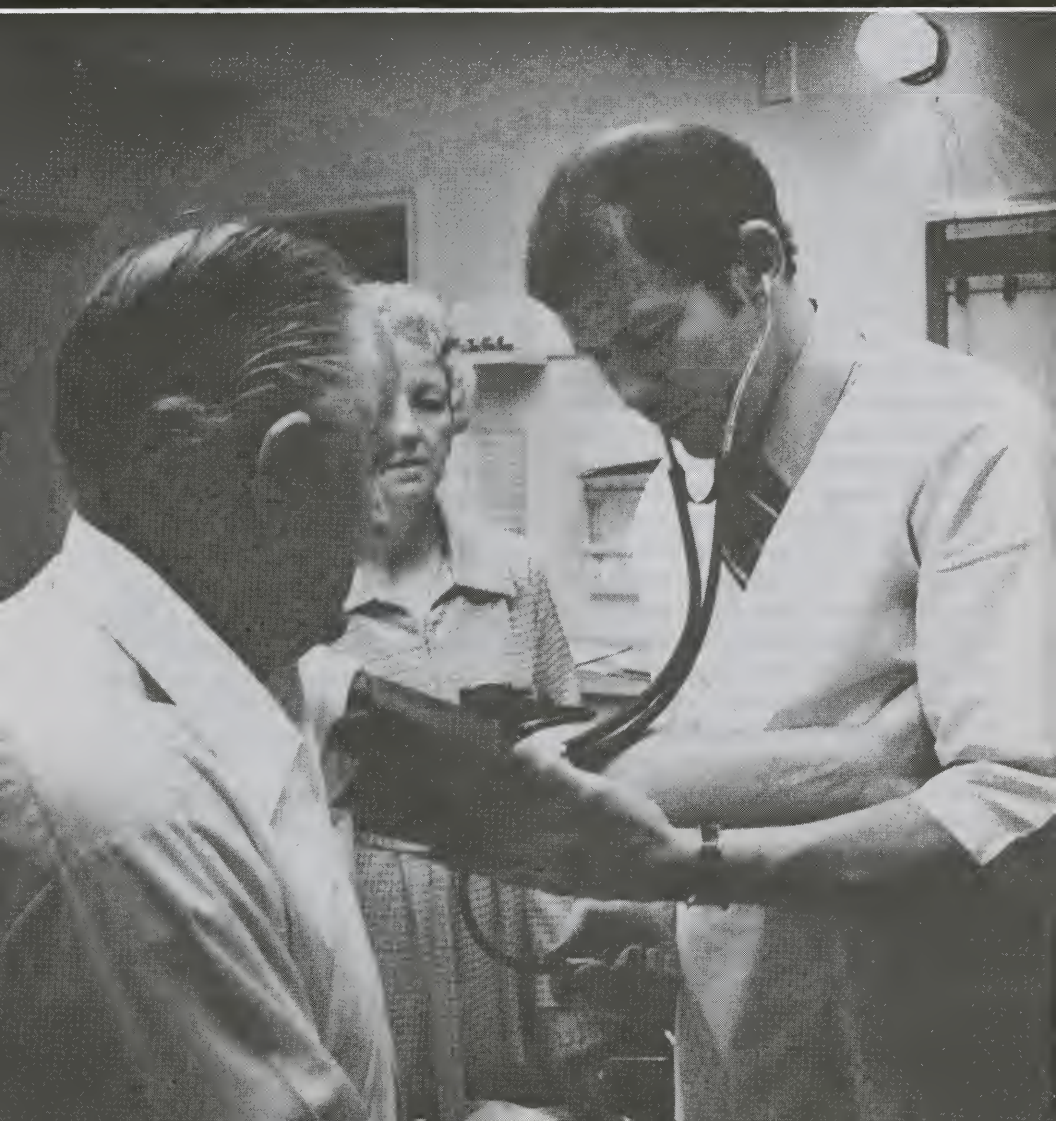
De Here heeft ons lief en Hij verlangt dat wij elkaar liefhebben. Mogen wij deze raad vervolgen door de raad die de profeet Joseph Smith is gegeven: „Versterk daarom uw broederen door uw ganse levenswandel” (Leer en Verbonden 108:7) en „Laat uw woorden er toe strekken elkander op te bouwen.” (Leer en Verbonden 136:24.)

Laten wij er allen voor oppassen op geen enkele manier bij te dragen tot hetgeen de profeet Henoch duizenden jaren geleden in een visioen te zien heeft gekregen, toen hij heeft geschreven: „En hij zag Satan, en hij had een grote keten in zijn hand en dezelve hulde den gansen aardbodem in duisternis; en hij zag op en lachte, en zijn engelen verheugden zich.” (Mozes 7:26.)

Moge de voortdurende afstemming op de Heilige Geest boze gedachten en ongepaste woorden uitdrijven, zodat er in ons een geestelijke instelling gaat groeien en zegeviert, want als we onze tong beteugelen zijn we in staat ons hele wezen te beteugelen. □

GEZOND BLIJVEN

**DE WELZIJSZORG
GEEFT AANWIJZINGEN**

Vraag. *Ik heb iets gelezen over onderzoeken die uitwijzen dat heiligen der laatste dagen gezonder zijn dan andere groeperingen. Kunt u die bevindingen samenvatten?*

Antwoord: Reeds jaren lang tonen de statistieken van de bevolking van de Verenigde Staten aan dat de staat Utah het laagste sterftecijfer heeft. Van de drie meest voorkomende doodsoorzaken in de Verenigde Staten (hartaanval, kanker en beroerte) heeft Utah sedert 1950 binnen de Verenigde Staten het laagste of één na laagste aantal voor wat betreft hartaanvallen en kanker. Gebruik makend van het prima rapporteringssysteem van de kerk hebben we in combinatie met de overlijdensakten van de staat Utah kunnen aantonen dat de bijzonder lage cijfers voor hartziekten en kanker bijna uitsluitend worden veroorzaakt door de HLD-burgers van de staat. Deze betere gezondheid treft men doorgaans meer aan onder de actieve dan onder de in-actieve leden. Een vergelijkbaar onderzoek in Hawaï heeft eveneens aangetoond dat het overlijden ten gevolge van kanker en hartziekten onder de Hawaïaanse heiligen der laatste dagen veel minder voorkomen.

Het praktische effect van dit kleinere aantal sterfgevallen veroorzaakt door kanker en hartziekten vindt zijn weerslag in het feit dat de heiligen der laatste dagen in Utah een langere levensver-

wachting is toegekend. Een HLD-man in Utah leeft gemiddeld zeven en een HLD-vrouw gemiddeld drie jaar langer, dan de gemiddelde blanke inwoner van de Verenigde Staten. Deze langere levensverwachting kan deels worden toegeschreven aan het niet gebruiken van tabak en alcohol; maar er zijn ook lagere cijfers voor kanker op plaatsen in het menselijk lichaam die niet direct verband houden met de consumering van tabak en alcohol, bijvoorbeeld de maag, de dikke darm, de baarmoederhals en de borst. Er blijken onbekende doch belangrijke factoren te zijn in de levenswijze van de heiligen der laatste dagen waardoor zij langer kunnen leven. Men is thans bezig met het verrichten van onderzoeken die moeten aantonen wat die factoren zijn.

Vraag. *Wat is voldoende slaap? Hoe kan men zich aanpassen aan een onregelmatig slaappatroon?*

Antwoord. Het belang van voldoende slaap staat buiten kijf. Voldoende slaap zorgt voor het volledige herstel van de lichaamscellen; onvoldoende slaap resulteert in een lagere werkprestatie, toenemende prikkelbaarheid en nervositeit, en meer ongelukken. Wie snel moe is of zwaar lichamelijk werk doet, heeft meer slaap nodig dan de gemiddelde mens. De vraag wat voldoende is voor de mens

is dikwijls en diepgaand overdacht en onderzocht. Leer en Verbonden 88 houdt ons voor dat we vroeg naar bed moeten gaan opdat we verfrist zullen opstaan. Ook worden we erin gewaarschuwd om niet méér te slapen dan noodzakelijk is.

In Californië heeft een bevolkingsonderzoek aangetoond dat mensen die 7 of 8 uur slapen gezonder waren dan degenen die 6 uur of minder slapen en degenen die 9 uur of nog langer slapen. Ruimtevaartonderzoekingen in Houston hebben aangetoond dat de meeste mensen 7 tot 8 uur slaap per 24 uur behoeven. We weten dat pasgeboren kinderen wel tot 22 uur per dag moeten slapen. Tussen één en vier jaar is er ongeveer 12 uur slaap nodig en tussen vier en twaalf jaar is ongeveer 10 uur vereist. Tieners hebben behoefte aan 8 tot 10 uur en volwassenen moeten gemiddeld 7 tot 8 uur slapen om gezond te blijven.

Kennelijk is het tijdstip van de dag waarop men slaapt niet zo belangrijk zolang men zich daar aan houdt en zolang het voldoet aan de behoefte. Waar mogelijk bevredigt de „ga vroeg naar bed en sta vroeg op” - levenswijze die in de Leer en Verbonden 88:124 wordt aanbevolen de dagelijkse behoefte aan slaap.

Vraag. *We horen wel spreken over de gevaren van toevoegingen aan voedsel. Hoe zit dat?*

Antwoord. In sommige delen van de wereld heeft het toevoegen van versterkende middelen aan bepaald voedsel dat niet voldoende belangrijke nutriënten heeft, gezorgd voor een sterke afname

van het aantal ziektegevallen als gevolg van ondervoeding. Bij voorbeeld, de toevoeging van ijzer, nicotinezuur en vitamine B₁ aan brood heeft tot gevolg gehad dat bloedarmoede, pellagra en beriberi bijna helemaal niet meer voorkomen, terwijl die ziekten slechts enkele tientallen jaren geleden veelvuldig voorkwamen in de zuidelijke streken van de Verenigde Staten.

Omdat het menselijk lichaam zo'n veertig verschillende nutriënten vereist, zal geen enkele toevoeging van een bepaald nutriënt een onvoldoende voeding goedmaken. Men is nog bezig met het verrichten van onderzoek naar een groot aantal nutriënten en derhalve weten we nog niet voor alle nutriënten welke hoeveelheid ervan nodig is voor een goede gezondheid. Daarom kunnen we het beste een variatie van voedzaam voedsel tot ons nemen (melk, vlees, fruit groenten, brood en andere graanprodukten). Dit is beter dan te proberen slechte voeding aan te vullen met vitamines en mineralen.

Er is heel wat te doen geweest over voedseltoevoegingen zoals conserveermiddelen en kleur-, smaak en zoetstoffen. Het gebruik van deze middelen is strikt gereguleerd; voordat ze in gebruik werden genomen heeft men diepgaand onderzocht of ze wel veilig zijn. De meeste van deze toevoegingen worden vervaardigd uit chemicaliën die al in het lichaam voorkomen. Het is wel af en toe voorgekomen dat een bepaalde combinatie van chemicaliën of bepaalde toevoegingen schadelijk bleken voor de gezondheid en het gebruik daarvan is terstond verboden. In delen van de wereld waar het klimaat, de sanitaire omstandigheden, alsmede ontoereikende opslagmogelijkheden of koelinstallaties

bederf in de hand werken, zijn die voedseltoevoegingen een grote zegen. Ook al is het consumeren van natuurlijk, onveranderd voedsel te prefereren, is er slechts weinig bewijsmateriaal om aan te tonen dat er schade wordt berokkend of dat de gezondheid wordt aangetast door het gebruik van toevoegingen.

Vraag. *Kan het effect van vasten schadelijk zijn voor de gezondheid?*

Antwoord. Als we niet overdreven vasten, *bevordert* vasten de gezondheid. Alleen als we erg lang vasten kan dat onze gezondheid schaden. Tekort aan essentiële nutriënten, met name water, veroorzaakt lichaamsproblemen die, als we maar lang genoeg doorgaan met vasten, leiden tot ernstige ziekte en uiteindelijk de dood.

Er zijn in feite twee soorten vasten - het vasten wegens godsdienstige redenen en het vasten om de gezondheid te verbeteren. De eerste soort vasten bestaat doorgaans uit zich gedurende twee opeenvolgende maaltijden onthouden van voedsel en water. Doch er zijn mensen die in hun leven te maken krijgen met een crisisperiode die er de oorzaak van is dat ze hun toevlucht nemen tot langduriger vasten en gebed terwijl ze bij de Heer pleiten. Er zijn artsen die zeggen dat een dergelijke manier van vasten veilig kan zijn zolang de betrokkene water drinkt en de vastenperiode na twee of drie dagen onderbreekt.

Langer dan twee of drie dagen achtereen vasten moet alleen maar worden ondernomen onder leiding van een bekwame arts. Kleine kinderen, zwangere vrouwen, mensen die van een ziekte herstel-

lende zijn en chronisch zieken (bij voorbeeld: suikerzieken) moeten niet langdurig vasten en in sommige gevallen helemaal niet.

De raad die de Heer ons heeft gegeven om in alles wijsheid te betrachten is hier zeker van toepassing. Met mate vasten kan er veel toe bijdragen de leden van de kerk dichter te brengen tot Hem die gebeden hoort en verhoort.

Vraag. *Wat zijn de voor- en nadelen van borst- en flesvoeding?*

Antwoord. Borstvoeding is echt, beter dan flesvoeding, maar we moeten ook beseffen dat er vrouwen zijn die moeilijkheden hebben met het geven van borstvoeding en die moeders hoeven zich beslist niet minderwaardig te voelen.

De moedermelk en het zogen hebben een groot aantal voordelen:

1. Moedermelk is ideaal samengesteld babyvoedsel en de bestaande babyvoeding die in de handel is, is niet meer dan een onvolmaakte imitatie van moedermelk.
2. Moedermelk is onbesmet. Er doen zich geen sterilisatie- of opslagproblemen voor.
3. Moedermelk bevat ziektebestrijdende elementen.
4. De ijzer die voorkomt in moeder-

melk is gemakkelijker op te nemen en doet het kind veel goed.

5. Bij babies die borstvoeding krijgen komen maag- en darmstoornissen en allergieën veel minder voor.

6. Door het zogen is de baarmoeder sneller terug in de normale vorm.

7. Het geven van borstvoeding is goedkoper en doorgaans gemakkelijker.

8. Tijdens het zogen wordt er een band tussen moeder en kind gevormd.

9. Het geven van borstvoeding heeft nog meer emotionele voordelen.

Moeders die hun babies borstvoeding geven hoor je dikwijls zeggen: „Ik heb meer het idee dat ik mijn kleine geef wat hij nodig heeft.” „Ik vind er als vrouw een grotere vervulling in.” „Ik kan me erbij ontspannen en ik word gedwongen tijd aan mijn baby te besteden. Ik vind de borst geven erg fijn en ik heb behoefte aan de rust die ik erdoor krijg.” „Ik krijg daardoor een beter idee van wat mijn moeder voor mij heeft gedaan.” „Ik voel me dichter bij onze hemelse Vader en ik voel me meer betrokken bij de rol die ik in de schepping speel.”

Als een kind geen borstvoeding krijgt, moet men een kinderarts of de huisarts raadplegen over de samenstelling van de babyvoeding.

Vraag. *Welk effect heeft het drinken van andere cafeïne-houdende dranken dan koffie op de gezondheid? Hoe staat de kerk tegenover het gebruik van die dranken?*

Antwoord. Een afdoende en volledig antwoord op deze vraag hangt veel af

van de medische opvatting en ook van ons persoonlijk inzicht. Cola-dranken bevatten cafeïne en het is, gezien de geest van het woord van wijsheid, beter dat we die niet gebruiken. De meest recente uitspraak van de kerk hieromtrent is opgenomen in het Priester­schapsbulletin van februari 1972. Daar staat dat de kerk nooit een officieel standpunt tegen cola-dranken heeft ingenomen, maar dat de kerkelijke leiders

De kerkelijke leiders hebben het advies gegeven . . . geen dranken te gebruiken die schadelijke stoffen bevatten die gewoontevorming veroorzaken.

het advies hebben gegeven en ons thans dringend adviseren geen dranken te gebruiken die schadelijke stoffen bevatten die gewoontevorming veroorzaken en tot resultaat kunnen hebben dat men eraan verslaafd raakt. Elke drank die ingrediënten bevat die schadelijk zijn voor het lichaam dient vermeden te worden.

Er zijn geen beleidslijnen in de kerk die een bisschop ertoe kunnen bewegen een tempelaanbeveling te weigeren aan iemand die cola-dranken drinkt. Cola-dranken bevatten echter ongeveer een vierde tot de helft van de hoeveelheid cafeïne die in een kopje koffie zit, dat hangt af van de maat van het flesje of het blikje. Cafeïne stimuleert het centrale zenuwstelsel, dat neigt ongetwijfeld tot

verslaving aan het gebruik ervan, en dan zijn er ook nog de neveneffecten die bij de verslaving horen. Het regelmatig drinken van cola-dranken kan leiden tot een verslavingspatroon zoals men dat ook aantreft bij koffiedrinkers.

Vraag. *Voor ik lid werd van de kerk, heb ik jarenlang gerookt. Is mijn gezondheid daardoor onherstelbaar aangetast?*

Antwoord. Er is een groot aantal onderzoeken verricht naar de positieve effecten die het stoppen met roken heeft op de mens. Het meest voorkomende probleem van het roken is het overlijden aan een hartaanval. Diverse onderzoeken wijzen uit dat het risico van een hartaanval zodra iemand ophoudt met roken terstond afneemt bijna tot het niveau van een niet-roker. Dat geldt zelfs voor iemand die jarenlang heeft gerookt.

Voor longkanker zijn de gegevens anders. Als iemand met roken ophoudt

Het meest voorkomende probleem van het roken is het overlijden aan een hartaanval.

vermindert het risico van longkanker jammer genoeg slechts geleidelijk. Mogelijk is dat zo omdat het oplopen van longkanker waarschijnlijk wordt gestimuleerd door de teer en de andere

stoffen die in tabaksrook voorkomen en die het lichaam gedurende een langere tijd vergaart. In dit geval is de lengte van de periode waarin tabak is gebruikt een belangrijke aanwijzing van het risico voor kanker. Het risico kanker op te doen neemt geleidelijk af en is evenredig aan de periode die verlopen is sedert men gestopt is met roken.

Vraag. *Kunt u iets zeggen over hygiënische verzorging en reinheid?*

Antwoord. Het is erg belangrijk te weten dat een groot aantal organismen die de gezondheid van de mens aantasten, niet kan gedijen in een schone omgeving. Als we afrekenen met afval en vuil, rekenen we af met de ratten. Als we ervoor zorgen dat de levensmiddelen in huis niet bereikbaar zijn, dan hebben we geen last van muizen. Als we de vaat doen in heet sop, rekenen we af met allerlei bacteriën. De wandluis komt niet voor als de lakens regelmatig worden gewassen. Hoofdluis kan niet voortbestaan in schoon haar dat regelmatig met shampoo wordt gewassen. Als de gootsteen en het toilet afdoende worden schoongemaakt en gedesinfecteerd, kunnen daarin geen bacteriën verblijven. In een keuken waar geen voedselresten weg te dragen zijn, komen geen mieren voor. Natuurlijk zijn er uitzonderingen op deze regel en we moeten niet denken dat een gezin waar geregeld ziekte voorkomt, dus een huis heeft dat niet schoon is. Niettemin is het waar dat een groot aantal ziekten, met name de besmettelijke, afdoende in de hand gehouden kunnen worden door reinheid en hygiënische verzorging.

Vraag. *Waartegen moet mijn gezin worden ingeënt?*

Antwoord. Door inentingën is het aantal besmettelijke ziekten in de wereld sterk teruggedrongen. Polio was, bij voorbeeld, nog niet zo lang geleden een ziekte waaraan vele mensen in de Verenigde Staten overleden en waardoor een groot aantal mensen invalide werd, komt nu bijna niet meer voor als gevolg van geregelde en regelmatige immunisatie. Pokken, een ziekte die eeuwenlang zeer gevreesd was in de wereld, is onlangs geheel uitgeroeid als gevolg van inentingën alom.

De kerk heeft haar leden aangeraden zich te laten inenten tegen ziekten die door immunisatie kunnen worden voorkomen. Inenting beschermt niet alleen de betrokkene, door eraan mee te werken wordt de gezondheid van de hele gemeenschap veilig gesteld.

Ziekten waartegen kinderen regelmatig moeten worden ingeënt zijn difterie, kinkhoest, tetanus, polio, mazelen, rode hond en de bof. Als kinderen worden geïmmuniseerd volgens onderstaand

schema zullen ze maximaal tegen die ziekten zijn beschermd.

De ouders moeten nauwkeurig aantekening houden van de inentingën en regelmatig controleren of het kind alle inentingën krijgt.

Andere veelvoorkomende ziekten waartegen vaccins bestaan zijn tyfus, cholera, gele koorts, pest, griep, leverontstekingen, longontsteking en tuberculose. Als u woont in of reist door een streek waar deze ziekten veelvuldig voorkomen moet u zich op de hoogte stellen van de plaatselijke geldende aanbevelingen en gedegen advies zoeken aangaande het immuniseren van uw gezin. Nadere inlichtingen kunt u verkrijgen bij de gezondheidsdienst in uw woonplaats.

De in dit artikel opgenomen vragen zijn beantwoord door de volgende leden van de kerk die allen hun sporen hebben verdiend op het gebied van de medische wetenschap: Winifred W. Bates, Homer S. Ellsworth, Isaac C. Ferguson, James R. Goodrich, John M. Hill jr., Phyllis C. Jacobson, Joseph L. Lyon, Susan Mendenhall, Alton L. Thygerson, en Roger R. Williams. □

Immunisatieschema (zoals in Nederland gebruikelijk is)

Leeftijd	DKTP	DTP	Mazelen	Rode hond
3 maanden	●			
4 maanden	●			
5 maanden	●			
11 maanden	●			
14 maanden			●	
4 à 5 jaar		●		
9 jaar		●		
11 à 12 jaar (meisjes)				●

(D= difterie, K= kinkhoest. T= tetanus, P= polio.
Tegen de bof wordt men op verzoek ingeënt.)

MIJN VERANDERDE HOUDING VERANDERDE ONS HUWELIJK

De naam wordt op verzoek niet genoemd.

Ik ben getrouwd met een niet-mormoon. Hoewel ik o zo graag wil dat mijn man ook lid wordt, heb ik ervaren dat het voor een huwelijk dat een beetje een hemel op aarde is, niet nodig is daarop te wachten. Ik voel me gelukkig thuis en mijn man ook. Maar dat is zeker niet altijd zo geweest.

In de eerste zeven jaar van ons huwelijk zeurde ik Brent wel eens aan zijn hoofd. Niet overdreven, maar mijn man wist beslist dat hij teveel rookte, dat hij wat al teveel met zijn vrienden uitging, dat hij niet genoeg tijd aan mij en de kinderen besteedde, dat hij niet zo erg goed met het geld omging, dat hij teveel dronk en dat hij niet genoeg huishoudelijke karweitjes deed.

Ik steunde echter op uitgangspunten. Een echtscheiding in mijn verleden had me ertoe gebracht me plechtig voor te nemen dat ik nimmer van Brent weg zou gaan, en dat hij niet van mij weg zou gaan zonder terdege te beseffen dat ik van hem hield en wilde dat hij bleef. Het gevolg daarvan was dat hij, hoewel hij een aantal malen zijn koffers heeft gepakt, er nooit mee de deur uitgegaan is. Het andere punt was dat we allebei liefdevol van aard waren en dat we erg

veel respect voor elkaar hadden. Soms was dat achter onze boosheid verborgen, maar het was er wel altijd. Niettemin werd ik door zijn manier van leven gefrustreerd. Ik besepte dat Brent niet zou veranderen en mijn frustraties waren er de oorzaak van dat ons gezinsleven onplezierig werd.

Op de Zustershulpvereniging werd ons eens verteld dat de vrouw de sfeer bepaalt in huis. Dat zette me aan het denken en ik ging op zoek naar tijdschriftartikelen en boeken die mij konden helpen. Ik ging er eens voor zitten en analyseerde wat ik eigenlijk aan het doen was.

Het eerste dat ik besepte was dat die zeven jaar gezeur niets hadden opgeleverd; Brent moest inmiddels wel weten wat ik niet fijn vond en dus kon ik net zo goed ophouden dat steeds te herhalen. Ten tweede, als ik hem niet kon veranderen, dan moest ik veranderen en manieren vinden om tevreden met hem te leven zoals hij was. Het was nodig dat ik aan mijn eigen volmaking werkte, niet aan de zijne.

Ten derde, ik zou hem nooit kunnen liefhebben zoals ik zou moeten als ik er voortdurend aan liep te denken dat er

een dag zou aanbreken waarop ik zou moeten kiezen tussen hem en de kerk. Ten vierde, ik moest hem in alles zijn rechtmatige plaats als gezinshoofd laten innemen, zelfs in beslissingen die met de kerk te maken hadden.

Door de lessen op de Zustershulpvereniging en de zondagsschool, persoonlijke bestudering van de Schriften en diverse boeken, en veel bidden, heb ik een plan opgesteld.

Ik besloot opgewekt te blijven als Brent 's avonds lang wegbleef. Bidden was het geheim tot deze verandering. De eerste keer dat Brent 's avonds laat thuis kwam en me in een goede bui aantrof, was zijn reactie: „Wat is er hier aan de hand?” Ik vertelde hem dat ik tot nu toe al teveel energie had verspild met me druk te maken om hem en dat ik daarom onze hemelse Vader had gevraagd zich over hem te ontfermen, omdat Hij veel meer invloed kon uitoefenen op de omstandigheden dan ik. Ook zei ik dat ik vond dat Brent zelf wel verstandig genoeg was om niet in zeven sloten tegelijk te lopen. Hij lachte. Binnen twee maanden belde hij me op, als hij van plan was het laat te maken. Ook kwam hij als regel vroeger thuis omdat er nu een aantrekkelijke echtgenote was om naartoe te gaan. Het was moeilijk. Ik moest me beheersen; als ik mijn boosheid niet bedwingen kon als hij laat uit het café kwam, ging ik maar liever een straatje om. Maar het was de moeite waard: ons geruzie over Brents drankgewoonten verminderden drastisch.

Aangemoedigd door dat positieve resultaat, zocht ik naarstig naar nieuwe wegen uit de andere punten van onenigheid om de weg te ruimen.

Ik hield er mee op te zeuren dat Brent ons mee uit moest nemen.

In plaats daarvan plande ik zelf onze uitstapjes en de gezinsavonden en nodigde hem uit om met ons mee te doen. Soms deed hij dat, soms ook niet. We vonden het fijn dat hij erbij was, maar als hij zei dat hij geen tijd had, deden we het zonder hem. Ook vroeg ik of ik met hem mee mocht als hij ergens heen ging waar we ons samen zouden kunnen vermaken. Als hij nee zei, maakte ik me daar verder niet druk on.

Belangrijker nog is dat ik erachter kwam hoe ik hem kon laten weten dat ik van hem hield. Ik begon hem te bedanken voor elk huishoudelijk klusje dat hij had opgeknapt, voor elk presentje dat hij me gaf, voor het goede dat hij deed, voor zijn zorgzaamheid, voor de liefde voor mij die hij liet blijken. Ook begon ik hem complimentjes te maken over de wijze waarop hij gekleed ging, over zijn gevoel voor humor over al het goede dat ik in hem zag. Het hoeft geen betoog dat ik steeds meer goede dingen in hem ging zien. En hoe meer ik zag, hoe meer ik hem ging respecteren en hoe meer ik van hem ging houden.

Langzaamaan leerde ik hem echt zien als gezinshoofd. Ik leerde naar hem toe te gaan en hem om hulp te vragen als ik ergens mee zat, in plaats van hem de schuld te geven als ik iets verkeerd deed. Communicatiestoornissen die jaren hadden bestaan, werden langzaam opgeheven.

Toen begon ik hem, heel voorzichtig, toestemming te vragen om naar kerkelijke bijeenkomsten te gaan of de kinderen ergens mee naar toe te nemen. Eerst zei hij: „Je gaat je gang maar. Je gaat toch, ook al zeg ik nee.” Maar door niet die dingen te doen waar hij - naar ik wist - bezwaar tegen had, kwam hij er ten slotte achter dat ik rekening hield met

zijn wensen en begon hij belangstelling te tonen voor wat wij deden.

Ik werkte aan mijn eigen verbetering. Brent vond het vervelend om thuis te komen en de vaat ongewassen te zien staan. Dus nam ik me voor de vaat te doen, ook al zou iets anders daardoor ongedaan blijven. Ook nam ik me voor meer te slapen, zodat het aangenamer zou zijn om bij mij thuis te komen. Dat vereiste echter meer werkkraft, dan ik bezat. Ik bestudeerde dit, stelde mijn schema op, en wijzigde de plannen dan weer. De kinderen waren gewilliger om te helpen toen ik ze vertelde dat ik ze nodig had om van ons huis een fijner oord te maken. Ik viel wat af, kleepte me met meer zorg en liet mijn haar wat langer groeien, omdat ik wist dat Brent dat liever had, en ik concentreerde me op wat ik kon doen zodat hij zich meer geliefd zou weten, in plaats van te bedenken wat ik wilde dat hij deed.

Het is nu vier jaar later en ik ben nog steeds druk met al die dingen bezig, maar de zegeningen zijn ontelbaar. Enkele maanden geleden maakte Brent me een groot compliment. Hij zei dat hij nooit genoeg zelfvertrouwen zou hebben gehad om zijn eigen zaak te beginnen als ik niet achter hem gestaan zou hebben.

Iedere dag weet ik dat hij van me houdt en dat ik hem dierbaar ben.

Een glimlach die hij over de hoofden van de kinderen naar me toezendt, de manier waarop hij mijn hand vasthoudt, als we op straat lopen, zijn plagerijtjes om me aan het lachen te maken, telefoontjes om me te laten weten dat hij me mist, zijn kleine presentjes die zeggen „ik houd van je”, zijn uitnodiging om samen ergens te lunchen zonder de kinderen - dat alles laat me zien dat hij van me houdt. En als hij me dan zegt dat hij voor altijd met me getrouwd wil blijven, ben ik dolgelukkig.

Hij is erg veranderd. Hij rookt niet meer, drinkt niet meer zoveel, besteedt zijn tijd graag met ons, en neemt de kinderen één voor één om de paar weken ergens mee naar toe. Hij is een goede, liefhebbende man en vader, geïnteresseerd in wat wij doen, denken en voelen.

Onze liefde voor hem draagt mogelijk bij tot zijn doop. Maar ook als hij zou verkiezen geen lid van de kerk te worden, zijn wij door de liefde en vrede in ons gezin en de groei en ontwikkeling die ik heb ervaren door te proberen de evangeliebeginselen toe te passen al genoeg beloond. □

**Leiderschap in huis
en kerk**

DE MODEL- KERKLEIDER

Ouderling Mark E. Petersen
van het Quorum der Twaalf

„Welke soort mensen behoort gij . . . te zijn?” vroeg de Heiland de Nephitische Twaalf toen zij op het punt stonden de bediening over te nemen.

En hoe luidde het antwoord op die vraag? „Voorwaar zeg Ik u: Zoals Ik ben.” (3 Nephi 27:27.)

Zoals Hij is! Sta daar eens even bij stil! Jezus de Christus is ons voorbeeld.

En wanneer verwachtte Hij dat die broeders zijn levensstijl zouden aannemen? Niet op zekere dag of ergens in de toekomst. Nee, terstond. Als zijn dienaars droegen zij de verantwoording om onmiddellijk voor alle mensen zijn model te zijn.

Dat is in essentie de manier waarop wij allemaal zijn werk moeten verrichten.

Maar laten we er eens bij stilstaan wat zijn werk is. Hij zegt: „Want zie, dit is Mijn werk en Mijn heerlijkheid - de onsterfelijkheid en het eeuwige leven van de mens tot stand te brengen.” (Mozes 1:39.) Maar wat is het eeuwige leven? Dat is worden gelijk God. Omdat wij zijn kinderen zijn, hebben wij het in ons om volmaakt te worden, gelijk Hij.

Die kans krijgen alle mensen, overal ter wereld. Maar dat kan alleen door geloof in Christus. En hoe krijgt men dat geloof? Paulus heeft diezelfde vraag aldus verwoord: „,DzullEn zlj . . . Hem

aanroepen, in wie zij niet geloofd hebben? Hoe geloven in Hem, van wie zij niet gehoord hebben? Hoe horen zonder prediker?

En hoe zal men prediken zonder gezonden te zijn?” (Romeinen 10:14-15./

Wij zijn zijn predikers. Wij zijn op de juiste wijze gezonden. Hoe gedragen wij ons dan in onze bediening?

Bekeer u

Nikodemus ging 's avonds laat naar Jezus toe. Kunnen wij ooit vergeten wat de Heer tegen hem gezegd heeft? „Tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien.” (Johannes 3:3.)

Deze leerstelling brengen wij in verband met onze wedergeboorte uit water en uit Geest door de doop. Wij vinden de doop in water te dikwijls voldoende en maken ons dan niet druk over de doop met de Geest.

We worden bevestigd door het opleggen der handen en ons wordt de gave van de Heilige Geest verleend. Maar we moeten niet vergeten dat we door die verordening ook een vernieuwing van leven ontvangen. Als we oprecht zijn, worden we in letterlijke zin wedergeboren. We

worden waarachtig iemand anders, een beter mens. We ondergaan een verandering van hart. We doen af met de zondige mens, zoals Paulus het uitdrukt, en nemen naam en het beeld van Christus op ons. (Zie Kolossenzen 3:9-10.)

We hebben die wedergeboorte nodig zodat anderen door ons tot het geloof komen dat Jezus inderdaad door zijn Vader vanuit de hemel is gezonden, dat Hij de Heiland is, en dat wij zijn dienst-knechten zijn, gemachtigd om hen in waarheid te leiden. Dat is het begin van hun zaligheid en de voortzetting van de onze.

Wij moeten het effect van die wedergeboorte voortdurend in ons leven laten gelden. We zijn uit op de wedergeboorte van anderen door onze bediening, maar we kunnen niets geven dat we zelf niet bezitten. Als ons eigen huis niet goed gebouwd is, kunnen we moeilijk een goede architect en bouwmeester zijn in het leven van anderen.

Dus welke soort mensen moeten wij zijn? Een mens zoals Hij is.

De Heer heeft een groot aantal belangrijke dingen onderwezen die Hij van zijn discipelen verwacht. Eén van de meest doordringende leringen is dat wij levende getuigen moeten zijn van het feit dat Hij de Christus is, en aldus andere

mensen ervan overtuigen dat zijn Vader in de hemel Hem waarachtig naar de wereld heeft gezonden om onze Heiland te worden.

En zoals Hij voor zijn discipelen heeft gebeden, zo heeft Hij ook gebeden „voor hen, die door hun woord in Mij geloven „opdat de wereld gelove, dat Gij mij gezonden hebt.” (Johannes 17:20-21.)

Dit is een van de duidelijkste definities van onze goddelijke roeping die voor ons te boek gesteld is. Wat een doel! Wat een verantwoording! Die woorden moeten onze leidraad zijn. Maar begrijpen we ze wel ten volle?

Die woorden vormen de kern van onze godsdienst. Niemand kan zalig worden zonder dat fundamentele geloof. Alles wat wij als kerkleiders zeggen en doen moet deze grote waarheid weerspiegelen. Hij is de Zoon van God. Hij is goddelijk. Hij is op hemels bevel naar de wereld gezonden. Wij zijn zijn vertegenwoordigers, zijn getuigen, en Hij rekent erop dat wij ons werk zo verrichten, dat de wereld gelooft dat God Hem heeft gezonden en dat er dan misschien velen zullen zijn die zijn evangelie gaan naleven en zalig kunnen worden.

Geef het voorbeeld

Paulus hield Timoteüs dat voor, de gelovigen tot voorbeeld moest zijn „in woord, in wandel, in liefde, in geloof en in reinheid.” (1 Timoteüs 4:12.) Dat geldt ook voor ons.

Hoeveel aandacht schenken we aan afdeling 4 van de Leer en Verbonden?

„Geloof, hoop, mensenmin en liefde, met het oog alleen op de ere Gods gericht, maken [iemand] bevoegd voor het werk.

Houd steeds geloof, deugd, kennis, matigheid, geduld, broederlijke genegenheid, godsvrucht, mensenmin, ootmoed en ijver in gedachten . . .

Het veld is alreeds wit om te oogsten, en zie, hij, die met al *zijn macht* zijn sikkel inslaat, legt iets ter zijde, opdat hij niet omkome, doch zaligheid voor zijn ziel verwerve.” (Leer en Verbonden 4:5-6, 4.)

Ons gezin vormt de fundering van het koninkrijk Gods. Wat voor gezinsleven hebben wij, zijn dienstknechten? Heerst er liefde in overvloed? Geven wij ons gezin een voorbeeld zoals Christus dat deed, opdat ook zij door ons in Hem geloven?

Zijn wij rein en kuis in onze intieme daden? Staan wij zonde of onreinheid, misschien heimelijk, toe om een bres te slaan tegen de Geest Gods, waardoor de heiligheid uit ons leven geband wordt? Of zijn wij bereid pal te staan voor de deugd in een mate die wij belangrijker achten dan ons leven?

We zijn uit op de wedergeboorte van anderen door onze bediening, maar we kunnen niets geven dat we zelf niet bezitten.

Onthouden we ons van schijnheiligheid? Gedragen we ons anders als we in de kerk zijn, wanneer we weten dat we gezien worden door onze godsvruchtige naasten, dan in ons leven van alledag? Zijn er mensen die hun onrechtvaardige daden kunnen goedpraten door wat wij

hebben gedaan of gezegd? Of rijzen we uit boven die wereldsheid en inspireren we anderen tot verhevener dingen?

Geven wij als leiders altijd een gelovig voorbeeld? Of zaaien we twijfel in het hart van andere mensen door de verkeerde levenshouding die wij mogelijkwijs ten toon spreiden?

Zijn wij vriendelijk voor andere mensen en houden wij rekening met hen? Zijn we wel eerlijk? Is wat we doen hoe dan ook in tegenstrijd met ons beeld als dienstknecht van God?

Zijn wij vergevensgezind? Zijn we rechtvaardig? Denken wij er wel aan dat we alleen maar kunnen worden vergeven als wij anderen vergeving schenken?

Houden wij ons aan de gulden regel en doen we aan anderen gelijk wij willen dat ons geschiedt? Dit alles hoort bij het beeld van een ware dienstknecht Gods. Wij zijn de herders van de kudde Gods. Tot die kudde behoren zeker ons gezin en ook de andere leden van de kerk.

Als wij zelf aan Christus gelijk zijn, leren we hun aan Christus gelijk te zijn. Als wij zelf toegewijd zijn, leren we hun toegewijd zijn.

Als wij zelf gewillig zijn in het juiste spoor te blijven, leren we hun om aanwijzingen op te volgen.

Wij moeten hun de waarde van inspiratie door de Geest leren, waardoor ze begrijpen dat we zonder die inspiratie niet op God kunnen zijn afgestemd. Als we niet juist zijn afgestemd, worden we aan onze eigen zwakke bronnen overgelaten en wat is daar de werkelijke waarde van?

Wees eensgezind

Een van de meest opvallende karakterei-

genschappen die Jezus Christus tijdens zijn aardse bediening bezat, was zijn eenheid met God. Het was zijn oprecht verlangen dat ook zijn discipelen zich in die kring van eenheid zouden voegen. Dat hadden ze dringend nodig voor hun zending. Voor zijn lijden, bad Hij dat zijn discipelen één mochten zijn, gelijk Hij en de Vader één waren. (Zie Johannes 17:20-21.)

En bij monde van Joseph Smith heeft Hij gezegd: „Indien gij niet één zijt, zijt gij de Mijnen niet.” (Leer en Verbonden 38:27.)

Dit werd tot een fundamentele norm voor zijn discipelen, waar ook. Dat ligt ten grondslag aan ons welslagen. Zonder die eenheid, geven we ons aan Satan over.

Christus is de Vrededorst. Ook wij moeten vredeboodschappers zijn. Als we conflictsituaties de kop op laten steken, kunnen we daardoor verdelgd worden. Die situaties kunnen de kerk ernstig schaden. De oude kerk is erdoor vernietigd en wij kunnen er ook door vernietigd worden. Herinneren we ons nog wat de Heer heeft gezegd over onenigheid? „Er zal geen woordenstrijd onder u zijn, zoals er tot nu toe is geweest . . .

Ziet, het is niet Mijn leer om het hart der mensen tot toorn tegen elkander op te

hitsen; maar dit is Mijn leer, dat zulke dingen zullen worden weggedaan.” (3 Nephi 11:28, 30.)

Herinneren wij ons nog wat de vestiging van de stad Zion in de weg stond ten dage van de profeet Joseph Smith? Joseph had de Heer in ernstig gebed aange-roepen vanwege de uitdrijving van ons volk uit Jackson County in Missouri. De Heer heeft in zijn antwoord over de heiligen gezegd:

„Zie, Ik zeg u, er waren gekijf en getwist, afgunst en strijd, en wellustige en heb-zuchtige verlangens onder hen; door dit alles ontheiligden zij hun erfenis.

Zij waren traag om naar de stem van de

Eén van de meest opvallende karaktereigenschappen . . . van Jezus Christus was zijn eenheid met God.

Here, hun God te luisteren; daarom is de Here, hun God, traag om naar hun gebeden te luisteren, en ze ten tijde hunner moeilijkheden te verhoren.

In de dagen hunner vrede hebben zij Mijn raad lichtvaardig opgenomen; maar ten tijde hunner moeilijkheden zoeken zij noodgedwongen naar Mij.” (Leer en Verbonden 101:6-8.) Kent u een duidelijker uiteenzetting over gehoorzaamheid?

Wees gehoorzaam

De Heer heeft bij monde van de profeet Joseph een belangrijke gelijkenis gege-

ven, waarin Hij de heiligen heeft aangespoord tot groter toewijding. Weer zien we hoe Hij verwacht dat we zijn goddelijke aanwijzingen opvolgen. Hij heeft gezegd:

„Een zeker edelman had een stuk zeer voortreffelijk land; en hij zeide tot zijn dienstknechten: Gaat naar mijn wijngaard, namelijk op dit stuk zeer voortreffelijk land, en plant er twaalf olijfbomen;

En zet er wachters om heen, en bouwt een toren, zodat iemand als wachter op de toren het land rondom kan overzien, opdat mijn olijfbomen niet zullen worden vernield, wanneer de vijand zal komen om te plunderen en zich de vruchten van mijn wijngaard toe te eigenen.

Nu, de dienstknechten van de edelman gingen heen en deden, zoals hun heer had geboden, en plantten de olijfbomen, en bouwden er een muur omheen, zetten wachters uit, en begonnen een toren te bouwen.

En terwijl zij nog bezig waren het fundament er van te leggen, zeiden zij onder elkander: En waarvoor heeft onze heer deze toren nodig?

En zij beraadslaagden lange tijd, en zeiden onder elkander:

Waarvoor heeft onze heer deze toren nodig, aangezien het nu een tijd van vrede is?

Kon dit geld niet aan de geld-wisselaars worden gegeven? Want deze dingen zijn niet nodig.

En terwijl zij het onder elkander oneens waren, werden zij zeer nalatig, en gaven geen gehoor aan de geboden van hun heer.

E de vijand kwam bij nacht, en vernielde de muur; en de dienstknechten van de edelman stonden op en waren ver-

schrikt, en vluchtten; en de vijand verwoestte hun werken, en vernielde de olijfbomen.

Nu ziet, de edelman, de heer van de wijngaard, riep zijn dienstknechten te zamen, en zeide tot hen: Wel! Wat is de oorzaak van dit grote kwaad?

Hadt gij niet moeten doen, zoals Ik u gebod, en - nadat gij de wijngaard hadt geplant, en de muur er om heen gebouwd en wachters er op geplaatst - ook de toren moeten bouwen, en een wachter op de toren plaatsen en over mijn wijngaard waken, en niet in slaap zijn gevallen, opdat de vijand u niet zou overvallen?” (Leer en Verbonden 101:44-53.)

Ziet u de twijfels die bij de dienstknechten in de wijngaard rezen? Waarvoor heeft onze heer deze toren nodig? Waarvoor? Waarvoor?

Hebben wij dergelijke twijfels ook wel eens? Zeggen wij ook wel eens: Waarvoor heeft de kerk dat nu nodig? Waarvoor? Waarvoor?

Hoe belangrijk is het dat onze instelling er een is van volledige gehoorzaamheid aan de aanwijzingen die we hebben gekregen en dat wij die tot in de puntjes vervullen!

De Heer houdt ons ook dit voor: „Laat daarom nu een ieder met zijn plicht bekend worden, en het ambt, waartoe hij is aangesteld, met alle ijver leren uitoefenen.” (Leer en Verbonden 107:99.) We moeten weten wat onze roeping behelst, en eraan werken met alle verstandelijke vermogens en energie die wij hebben.

Wees toegewijd

Wat is dus de modelkerkleider? Hij moet zijn zoals elke andere ijverige dienstknecht van Christus.

Kan ons beeld anders zijn dan dat van een algemene autoriteit? Kan het verschillen van dat van een goede regionale vertegenwoordiger, een goede ringpresident, een goede bisschop, een goede zendingspresident, of een goede ouderlingenquorumpresident?

Zijn wij niet allemaal zijn uitverkoren dienstknechten? Staan we niet allemaal onder hetzelfde verbond van het priesterschap? Heeft één van ons bijzondere voorrechten? Is God een aannemer des persoons?

Koesteren wij op enigerlei wijze ambities voor een bepaalde functie of voor een bepaald aanzien in de kerk? Lijkt zo'n houding op de houding van Christus? Getuigt zo'n houding niet van een gebrek aan nederigheid?

De moeder van de zonen van Zebedeus ging naar de Heer toe om voor Johannes en Jakobus een betere plaats te bewerkstelligen dan de andere broeders innamen. De Heer berispte haar omdat ze die ongerechtvaardigde ambities had. „En toen de tien dit hoorden, namen zij het de beide broeders kwalijk.” (Matteüs 20:24.)

Toen maakte de Heiland hen duidelijk dat er geen onbillijkheid diende voor te komen onder hen, en Hij zei verder: „Zo is het onder u niet. Maar wie onder u

groot wil worden, zal uw dienaar zijn, en wie onder u de eerste wil zijn, zal uw slaaf zijn.” (Matteüs 20:26-27.)

In alle gevallen is toewijding aan plicht het wachtwoord.

Wees produktief

Vervolgens verwacht de Heer van ons dat we produktief zijn. Hij gebiedt ons een groot aantal vruchten voort te brengen. Dat illustreert Hij met de gelijkenis die we aantreffen in Johannes, hoofdstuk vijftien. Daar vertelt de Heer zijn dienstknechten hoe ze hun werk moeten doen. Daar bepaalt Hij het beeld van de ware dienstknecht Gods.

Dit hoofdstuk begint met de gelijkenis over de wijngaard des Heren. Hij zegt dat zijn Vader de landman, ofwel de eigenaar is, en Hij vergelijkt zichzelf met de wijnstok. Hij zegt dat wij, zijn medewerkers als de ranken aan de wijnstok zijn en dat we in de wijngaard des Heren vele vruchten moeten voortbrengen:

„Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de landman.

Elke rank aan Mij, die geen vrucht draagt, neemt Hij weg, en elke die wel vrucht draagt, snoeit Hij, opdat zij meer vrucht drage.” (Johannes 15:1-2.)

Dan tekent Hij een beeld dat we allemaal wel kennen. Hij spreekt van het snoeien van de rank zodat die meer produceert. In zijn wijngaard snoeit Hij ons - reinigt Hij ons - heiligt Hij ons opdat we meer van zijn soort vruchten zullen produceren.

Voorts spreekt Hij over ranken die in het geheel niet produceren omdat ze te ver verwijderd geraakt zijn van de rest van de wijnstok. En waarom produceren ze niet onder die omstandigheden? Omdat

het voedende sap, het levengevende water, wordt afgesneden als de rank zich te ver van de wijnstok verwijderd. Dit zette de Heer ertoe aan tot zijn dienstknechten te zeggen: „Blijft in Mij, gelijk Ik in u. Evenals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, als zij niet aan de wijnstok blijft, zo ook gij niet, indien gij niet in Mij blijft.” (Johannes 15:4.)

En dan voegt Hij eraan toe: „Ik ben de wijnstok, gij zijt de ranken. Wie in Mij blijft, gelijk Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt gij niets doen.” (Johannes 15:5.)

Dit is erg leerzaam. Zolang we dichtbij de Heer blijven en door zijn Geest worden gevoed, brengen we veel vruchten voort. Maar tenzij we in de Heer blijven en van zijn sterkte ontvangen, kunnen we niet meer produceren dan een wijnrank die te ver van de wijnstok is verwijderd. Derhalve zegt Hij: „Zonder Mij kunt gij niets doen.” (Johannes 15:5.)

En om nog meer nadruk op dit onderwerp te leggen, zegt de Heer voorts: „Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt en gij zult mijn discipelen zijn.” (Johannes 15:8.)

Maar deze tekst bevat nog een andere les die we ter harte moeten nemen. In vers 16 zegt Hij:

„Niet gij hebt Mij, maar ik heb u uitgekozen en [geordend].” Met welk doel? „Opdat gij zoudt heengaan en vrucht dragen.”

Maar er is meer. Wij zijn niet alleen door Hem uitgekozen, niet alleen geordend om vrucht te dragen, maar we zijn ook geroepen en geordend om zodanig te werken dat onze „vrucht zou blijven.”

Let op zijn woorden: „Niet gij hebt Mij, maar Ik heb u uitgekozen en [geordend], opdat gij zoudt heengaan en vrucht

dragen en uw vrucht zou blijven.” (Johannes 15:16.)

Wat betekent dit? Eenvoudig dat we plannen moeten maken, bidden en werken met als oogmerk dat niemand de kerk vaarwel zegt door onze onachtzaamheid, dat niemand zijn getuigenis verliest of inactief wordt. *Onze vrucht moet blijven.*

We zien dus dat het beeld van elke dienstknecht van God neerkomt op zijn *instelling*. „Want gelijk hij bedacht heeft in zijn ziel, alzo zal hij [werken].” (Zie Spreuken 23:7, Statenvertaling.)

Deze kerk is het Koninkrijk Gods. De wereld is zijn akker, ofwel zijn wijngaard. Wij zijn zijn uitgekozen arbeiders. We kunnen alleen dan slagen als we dichtbij de wijnstok blijven. Doen we dat, dan geeft Hij ons een prachtige belofte die zeer begerenswaardig is:

„Indien gij in Mij blijft en mijn woorden in u blijven, vraagt wat gij maar wilt, en het zal u geworden.

Indien gij mijn geboden bewaart, zult gij in mijn liefde blijven, gelijk Ik de geboden mijns Vaders bewaard heb en blijf in zijn liefde.

Dit heb Ik tot u gesproken, opdat mijn blijdschap in u zij en uw blijdschap vervuld worde.” (Johannes 15:7, 10-11.)

□

(Naar een toespraak op 30 maart 1979 gehouden voor regionale vertegenwoordigers.)

„IK WORD IN FEBRUARI GEBOREN”

Florence B. Nielsen

Misschien kunnen alleen echtparen die zelf kinderloos zijn zich een voorstelling maken van het hartzeer, de

frustratie en de afgunst die tot ontwikkeling kunnen komen in een bijna tien jaar kinderloos huwelijk. In de patriarchale

Hoop aan het uiteinde van een touw

Andrea H. Chatwin

Geïllustreerd
door Phyllis Luch

Het zien van de veelkleurige piramide die daar hoog in de lucht hing, deed Michael harder de steile heuvel op fietsen naar het speelveld aan de rand van de stad. Zo'n vlieger heet een tetra (een vierhoekige vlieger) herinnerde hij zich.

Meneer de Groot, een man die door ziekte niet meer kon werken, had hem het afgelopen jaar heel wat over vliegers bijgebracht.

Ik hoop maar dat meneer de Groot zijn delta-vlieger nog niet heeft opgelaten,

dacht Michael terwijl hij zijn tempo nog verhoogde. Die delta was een heel bijzondere vlieger waar meneer de Groot maandenlang aan had gewerkt. Eerst had hij Michael er tekeningen van laten zien. Toen had hij een model op schaal gemaakt om dat uit te kunnen testen. Ten slotte was meneer de Groot klaar met het bouwen van de echte delta-vlieger en kon die voor het eerst worden opgelaten.

„Meneer de Groot,” riep Michael al toen hij over de heuveltop kwam. „Ben ik nog op tijd?”

„Ha, die Michael! Ik ben blij dat je er bent. Ja hoor, je bent nog op tijd want ik kon hem niet oplaten zonder jouw hulp,” antwoordde meneer de Groot met glinsterende ogen van opwinding en verwachting. „Als jij de vlieger uit de doos haalt, zal ik de klos en het touw nog even snel nakijken. En dan zullen we eens zien hoe hij de lucht in gaat.”

„Welke spanstok zullen we gebruiken, meneer de Groot?” vroeg Michael toen hij de vlieger uit de doos haalde, de twee meter felrode nylon waarmee de ribben waren bekleed uitlegde en de donkerblauwe kiel glad trok.

„Neem de lichte maar. Er is vandaag niet veel wind,” antwoordde meneer de Groot.

Ze brachten de spanstok op zijn plaats en haakten het touw vast. Toen gaf meneer de Groot de delta aan Michael. Hij moest die vasthouden terwijl meneer de Groot ongeveer vijftien meter touw afrolde.

„Los!” riep meneer de Groot. Michael gooide de vlieger zo hoog mogelijk op. Met een korte ruk aan het touw ving de vlieger wind en ging de lucht in. Michael was opgetogen. De vlieger zweefde als een vogel en danste in de wind en de

dunne nylon stof aan de onderkant wapperde.

„Hier, Michael, hou jij hem maar even vast dan weet je hoe hij aanvoelt.”

Daarna gaf meneer de Groot hem de klos. „Als je het touw aantrekt moet de wind er meer vat op krijgen en gaat hij hoger de lucht in. Maar als hij recht boven je staat zal hij de neiging krijgen om omlaag te duiken dus je moet proberen altijd een bepaalde hoek te handhaven.”

Michael was dolenthousiast, toen hij hem een poosje vastgehouden had en de aanwijzingen van meneer de Groot opgevolgd had, begon hij hem in te halen. Hij nam hem uiteen en deed hem terug in de doos. „Wat een fijne vlieger is dat, meneer de Groot!” zei Michael toen hij hem teruggaf.

„Jij mag hem hebben, Michael,” zei meneer de Groot met een glimlach. „En daar wil ik geen nee op horen.”

„Dank u wel, meneer de Groot!” zei Michael. En in zijn ogen stond dankbaarheid te lezen. Hij was zo blij met de vlieger dat hij hem die week bijna dagelijks opliet. Maar hij was een beetje teleurgesteld dat meneer de Groot niet

op het speelveld naar hem toekwam om hem nog meer aanwijzingen te geven. Ik zal maar eens naar hem toegaan, besloot Michael op een middag.

Misschien is hij wel met iets nieuws bezig. Op weg naar huis ging hij langs bij meneer de Groot, belde aan en wachtte tot mevrouw de Groot de deur opendeed. Ze zag er moe en verslagen uit.

„Het spijt me u te storen,” zei Michael, maar is meneer de Groot ook thuis?”

Met tranen in haar ogen zei ze: „Nee, hij is niet thuis. Hij heeft een hartaanval gehad en hij ligt nu op de afdeling hartbewaking in het ziekenhuis.”

„O, dat wist ik niet,” zei Michael. „Wat spijt me dat. Wilt u hem vertellen dat ik geweest ben?”

Michael wist dat hij nog te jong was om op bezoek te mogen gaan in het ziekenhuis, maar hij ging er bijna elke middag even langs om te informeren hoe meneer de Groot het maakte. Op een dag zag hij mevrouw de Groot bij de ingang. Ze vertrouwde hem toe dat meneer de Groot nu wel gewoon op zaal lag, maar dat hij in de put zat omdat de behandeling die hij onderging kennelijk niet baatte.

Dit slechte nieuws over de gezondheidstoestand van meneer de Groot maakte Michael erg verdrietig. Maar toen schoot hem iets te binnen. Hij kon nauwelijks wachten tot hij er met mevrouw de Groot over had gesproken. Ze moet met mijn plan instemmen, dacht hij gekweld.

Hoewel het de volgende dag bewolkt en niet zo erg warm was, kwam Michael met mevrouw de Groot overeen dat zij een verpleegster zou vragen meneer de Groot om precies half vier naar het zonneterras op de vierde verdieping te rijden. Tegen die tijd had Michael de

delta inelkaar gezet en opgelaten! Een sterke wind deed de vlieger omhoog schieten en hij ging door de grijze wolken heen als een scharlakenrode pijlpunt. Plotseling scheen er een zonnestraal door de wolken die de puntvormige delta verlichtte toen Michael hem even stil hield.

Later vertelde mevrouw de Groot Michael dat haar mans ogen oplichtten toen hij de vlieger zag. Hij dacht kennelijk terug aan de tijd die hij had besteed aan de ontwikkeling van die vlieger, de proefvluchten en al het werk en het plezier die ermee gepaard gingen. „En,” ging ze verder, „hij wendde zich tot de verpleegster en zei met een hese stem: „Dat is mijn jonge vriend Michael. Hij stuurt me zijn wensen voor een betere gezondheid aan het uiteinde van een touw. Dan kan ik hem toch niet teleurstellen, nietwaar?” □

KOMT DE SPRINKHAAN TERUG?

Toen de profeet Mozes duizenden jaren geleden door de Heer werd geroepen om de kinderen Israëls uit Egypte te leiden, werd er een grote sprinkhanenplaag over het land gezonden om het te teisteren. We lezen in de Bijbel dat Mozes zijn staf uitstreckte „en de Here bracht een oostenwind over het land, gedurende die gehele dag en de gehele nacht, en toen het morgen geworden was, voerde de oostenwind de sprinkhanen mee.

Zo kwamen de sprinkhanen op over het gehele land Egypte . . .

Zij bedekten de gehele oppervlakte van het land, zodat het land erdoor verdonkerd werd en zij vraten al het veldgewas af en alle vruchten van de bomen, die de

hagel had overgelaten, zodat er geen groen meer overbleef aan boom of veldgewas in het gehele land Egypte.” (Exodus 10:13-15.)

Dat klinkt bijna ongeloofwaardig, vindt u niet? Er bleef niets groens over in heel Egypte! Wat er in onze dagen gebeurt helpt ons de omvang begrijpen van de vernietiging die door die plaag van de vliegende dood werd teweeggebracht; want de woestijnsprinkhanen zijn keer op keer teruggekeerd om onheil aan te richten op een vijfde van de landmassa van de aarde, zelfs nu nog.

De supervraatzuchtige sprinkhaan zorgt doorgaans voor vernietiging door in hele zwermen tegelijk toe te slaan. De grootste zwerm die men nauwkeurig heeft kunnen meten besloeg ruim 1.000 vierkante kilometer en het kan wel zijn dat die uit zo'n 40 miljard insecten bestond. Iedere sprinkhaan eet dagelijks zijn eigen gewicht aan voedsel en daardoor is zo'n zwerm in staat om per dag 80.000 ton voedsel te verslinden - genoeg om 400.000 mensen een jaar lang van eten te voorzien! Het is dus geen wonder dat spreken over een sprinkhanenplaag de mensen die in de landen leven waar die insecten toeslaan, een koude rilling geeft.

De geschiedenis toont aan dat sprinkha-

Dr. Sherwood B. Idso

nenplagen veelvuldig voorkomen bij vele volkeren van het Midden-Oosten en Azië. De meest recente was de grote plaag die duurde van 1949 tot 1963. Maar nu wijst alles erop dat er wellicht een nog ergere zal plaatsvinden.

Het begin van de huidige toename van de sprinkhanenzwermen kan in verband worden gebracht met de grote hoeveelheid regen die in het najaar van 1977 in het Midden-Oosten viel. De regen zorgde voor het nodige water en de nieuwe groene plantengroei voor de jonge vleugellose springers. Doorgaans worden ze op de grond verdelgd door met vliegtuigen insecticiden te verspreiden voordat ze volwassen worden, maar in 1977 en 1978 was er oorlog en daardoor konden de sprinkhanen bestrijders hun werk niet goed doen. Er was dus niets om ze tegen te houden en de eerste zwerm sprinkhanen werd in december 1977 in Saoedi Arabië waargenomen.

Er viel nog meer regen. In het voorjaar van 1978 was er een toename te zien van het aantal sprinkhanen in Saoedi-Arabië en ook in Jemen, Ethiopië, Somalië en de Soedan. Er volgde een derde broedseizoen en enorme zwermen sprinkhanen vlogen over de Golf van Perzië naar India, waar hevige regenval in de Gangesvallei, India en Pakistan tot ideale

broedplaatsen maakte. En zo kon het gebeuren dat er op het ogenblik 50 landen zijn die te maken hebben met mogelijke zware agrarische verliezen door deze gevreesde levende legende.

Boven - Een landarbeider in Ethiopië bespuit aangetast gewas in een poging de sprinkhanen te verdrijven.
(Foto ter beschikking gesteld door de Food and Agricultural Organization (FAO) van de Verenigde Naties.)

Rechts - Een zwerm woestijnsprinkhanen die de nacht doorbrengt in een boom die geheel van zijn bladeren is ontdaan.
(Foto door Jean Manuel.)

Een groot aantal wetenschapsmensen is betrokken bij onderzoeken over de woestijnsprinkhaan en manieren om een halt toe te roepen aan de voortgaande verwoesting die dat insect teweegbrengt. Men heeft zich met name veel moeite getroost om de jonge vleugellose springers te kunnen ontdekken en op de grond te verdelen voordat ze het vermogen tot vliegen ontwikkelen. Omdat ze zich doorgaans vermenigvuldigen in onbewoonde gebieden, maakt men ge-

Links - De invasie van woestijnsprinkhanen in Frans-Marokko in 1954. De weg naar Tiznit is bedolven onder de sprinkhanen die zijn aan en overreden door auto's. De dode sprinkhanen worden meteen opgegeten door de overlevenden.

Onder - Arbeiders spuiten vergif in een poging de sprinkhanenzwerm van 1954 onder controle te krijgen. (FAO-foto's door Studio de Souissi, Rabat.)

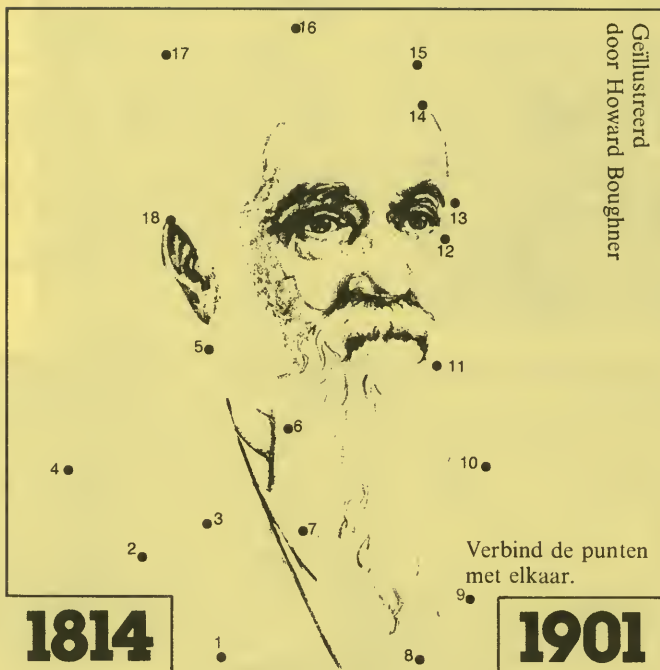

bruik van satellieten om de plantengroei in die streken te observeren. Dergelijke plantengroei vindt plaats in gebieden waar pas regen gevallen is want daar leggen de sprinkhanen hun eitjes.

De sprinkaan heeft een grote mate van vochtigheid nodig, willen zijn eitjes uitkomen en daarom kan men een aantal satellieten gebruiken om die vochtige plaatsen op te sporen zelfs nog voor zich daar nieuwe plantengroei ontwikkelt. En dan kunnen insecticiden worden gebruikt om het insect op de grond te verdelen. Als dit kan worden bereikt zijn we een heel eind op de goede weg in onze pogingen de woestijnsprinkhaan

onder controle te houden en ant als de jonge springers op de grond geen halt wordt toegeroepen, moeten ze in de lucht worden bestreden. En als de vliegtuigen ze in de lucht moeten bespuiten, worden de chemicaliën ook verspreid over gewassen, dieren en zelfs mensen. Zo gaat de strijd verder. Een strijd die al duizenden jaren woedt. Noch de mens, noch het insect heeft tot nu toe definitief gewonnen. We kunnen alleen maar hopen dat veel onnodig leed en de hongerdood kunnen worden voorkomen met de nieuwe wetenschapstechnieken die worden toegepast om het probleem de baas te worden. □

LORENZO

SNOW

De kamers waren op die morgen in april prachtig versierd met bloemen omdat president Snow die dag zevenentachtig jaar geworden was. Op de schoorsteenmantel stond een prachtig boeket rozen. Nog voor de profeet wakker was, werd er op de deur van het Beehive House geklopt. Toen de deur opgedaan werd, stonden daar twee kleine meisjes met hun armen vol prachtige rode rozen voor president Snow.

De meisjes zongen enkele liedjes en de president was diep geroerd door deze aubade. Hij zei dat hij dit ogenblik nooit zou vergeten. Als jongen was Lorenzo Snow een boekenwurm. Later werd hij leraar en zette zich in voor de opbouw van de gemeenschap. President Young koos hem als de leider van vijftig gezinnen, hij moest hen voorgaan naar een streek die naderhand bekend zou worden als Brigham City (Utah). Zijn werk daar werd onderbroken door een zendingsoproep naar Hawaii.

Na de aankomst van het schip gingen Lorenzo en zijn collega's aan wal in een klein bootje, dat echter plotseling kapseisde waardoor zij overboord sloegen. Lorenzo's levenloze lichaam werd gevonden en hij werd gezalfd. Op wonderbaarlijke wijze herstelde Lorenzo van deze verschrikkelijke ondervinding, want de Heer had nog meer belangrijk werk voor hem te doen.

Op vierentachtigjarige leeftijd werd Lorenzo Snow de vijfde president van de kerk. Kort daarna had hij de wonderbare ervaring de Heer in één van de gangen van de tempel te Salt Lake City te zien nadat hij in ernstig gebed om zijn leiding had gesmeekt.

De herinnering aan president Snow is het best bewaard gebleven door zijn dringend verzoek aan de heiligen om een volledige tiend te betalen, door zijn wijze besluiten die ertoe bijdroegen dat de kerk uit de schuld raakte en door de uitbreiding van het zendingswerk op heel de wereld. □

zegen van mijn man werden hem kinderen beloofd, maar in die van mij werd niet eens over trouwen gesproken. Tweemaal hebben we de priesterschap een zegen gevraagd en die hebben we ook gekregen - de ene van mijn vader, die onze bisschop was, en de andere vijf jaar later van onze ringpresident.

De eerste zegen beloofde kinderen op „de gezette tijd des Heren”, de tweede vermeldde dat ons de gelegenheid geboden zou worden om zo te leven dat het hen in alle opzichten zou bevredigen.

De tijd ging voorbij. Mijn echtgenoot werd in juni 1975 doctor in de wijsbegeerte, en daarmee kwam er een aanbod voor een baan in Brazilië. We sloegen onze hele inboedel op en vlogen naar Brazilië met twee koffers, een pak boeken en een viool om ons nieuwe leven daar aan te vangen.

Er zijn in Brazilië erg veel kinderen - de meeste hebben wel liefhebbende ouders. Zelfs de armste vader vertelt je vol trots hoe rijk hij is door zijn kinderen. Maar sommigen worden voor adoptie aangeboden en we wisten dat het adopteren van een kind hier veel gemakkelijker zou zijn dan in de Verenigde Staten. Maar ondanks ons verlangen om een kind te adopteren, hadden we altijd een gevoel van „nog niet” als we erover spraken.

Enkele weken na aankomst in Brazilië kreeg ik, deels vanwege de vreemde taal en andere gebruiken, maar vooral vanwege het lege huis, erge heimwee. Ik voelde me eenzamer dan ooit tevoren. Dat gevoel bleef me almaar terneerdrukken, totdat ik op een goede dag plotse-ling een lieflijke geest ons huis voelde binnenkomen. En bij dat heerlijke gevoel kwam de wetenschap dat er een geestelijk kind bij mij was. Hoewel ik hem niet kon zien, voelde ik dat hij zich

net zo voelde als ik - opgetogen, vol verwachting. En toen zei hij duidelijk tegen mij, doch zonder woorden die hoorbaar werden uitgesproken: „Ik word in februari geboren.”

Februari is de maand van het carnaval. Alles ligt dan stil in Brazilië en het hele land is een week lang één groot feestgebeuren. Wij deden daar niet aan mee - we hadden in plaats daarvan het toezicht toebedeeld gekregen over een jongerenconferentie van de kerk. Het laatste weekeinde in februari was onze districtsconferentie. Februari was voorbij en er was geen kind, ook al hadden we in ernst gevast en gebeden dat we geleid mochten worden hem te vinden. De sprekers op de conferentie droegen alleen maar bij tot de pijn die we voelden door hun woorden over het belang van het hebben van kinderen.

Op de donderdagavond na de conferentie kwam een zuster die werkzaam was in het kinderziekenhuis, heel opgewonden naar ons toe. Er was op de kraamafdeling een pasgeboren jongetje en de maatschappelijk werkster was bereid hem voor ons te reserveren tot de volgende dag 12 uur. Om half acht 's morgens waren wij in het ziekenhuis. We hadden die nacht niet geslapen en we hadden vurig gebeden dat er zich geen moeilijkheden zouden voordoen - uit eigen ervaring wisten we al hoe moeilijk het kon zijn een kind te adopteren. De maatschappelijk werkster was erg vriendelijk, maar de moeder van het kind was van gedachten veranderd en was die ochtend vroeg met het kind naar huis gegaan.

Toen zei ze aarzelend: „We hebben nog een jongetje hier. Wilt u dat misschien zien?”

Er scheen geen einde te komen aan de trap die naar de babyzaal voerde. Toen

liet men ons een wieg zien van doorschijnend plastic waarin een rimpelig babietje lag. Zijn kleine gezichtje keerde zich om naar ons toe, en hij keek ons met zijn diepblauwe ogen aan. We wisten zeker dat deze baby voor ons bestemd was.

Tegen het middaguur was alle papierrompslomp bij de kinderrechter afgehandeld en om zes uur 's avonds ging ik onze zoon ophalen en nam hem mee naar huis. We ontdekten dat hij op 7 februari was geboren, maar dat hij, omdat zijn geboortegewicht te laag was, bijna nog een maand in het ziekenhuis had moeten blijven. Toen hij in ons leven kwam, woog hij nog geen vijf pond en was te zwak om te huilen. We waren bang dat we hem zouden verliezen.

Die zondag was het vastendag en dus vastten we voor hem en mijn man gaf hem een zegen. Diezelfde dag werd hij wakker omdat hij honger kreeg en twee dagen later slaagde hij erin enigszins fatsoenlijk te huilen en zich om te rollen. Een half jaar later was hij een goedlachse gezonde kleine jongen van ruim 13 pond en 69,5 centimeter lang.

We wachten op „de gezette tijd des Heren” en dat valt ons soms erg moeilijk. We raken gefrustreerd en worden boos; we huilen, hopen, zijn afgunstig - ik heb in die negen jaar zelfs wrok gevoeld. Maar als de gave ons wordt gegeven, begrijpen we het pas.

Gelijk Abraham en Sara, gelijk Jakob en Rachel, gelijk de ouders van Samuël en Johannes de Doper, hebben mijn man en ik de grootheid van Gods gave ervaren. En als we die kleine, groeiende gave Gods zien, bidden we dat wij, net als zij, zijn vertrouwen waardig zijn. □

RAYMOND EN DE BUS

Kathleen Conger Ellis

Iedereen in ons gezin, bestaande uit acht personen, was uitgelaten toen we aan onze tocht van Californië naar een familiereünie in Utah begonnen. We zongen en zagen vol verwachting uit naar een fijn weekeinde, maar we werden met onze neus op de harde feiten gedrukt toen ons autootje bergopwaarts oververhit raakte. Ik kon de bezorgdheid van mijn vaders gezicht aflezen toen we boven aankwamen en hij de auto aan de kant van de weg parkeerde. Het was erg warm die dag en er stonden nog meer auto's met de motorkap omhoog, te wachten tot de temperatuur van de motor zou zijn gedaald. Toen het zover was, begonnen we aan de afdeling naar de Victor Valley in Californië.

We begonnen spelletjes voor in de auto te spelen en de moeilijkheden met de auto waren als snel vergeten. De volgende halteplaats zou Baker zijn, een stadje in het midden van de verzengend hete Mojave Desert (woestijn). We waren blij dat we er eindelijk waren en de auto uit konden om iets te gaan eten en drinken.

Ik hoorde mijn vader aan de pompbediende vragen hoe laat de eerst volgebuis door Baker zou rijden - heen of terug! Het was wel duidelijk dat hij dacht dat ons autootje niet in staat zou zijn de steile helling van 31 kilometer die aan de andere kant van Baker lag, te halen. Maar de man zei dat er geen bus zou komen voor middernacht. Hij zei ook nog dat er tijdens de zomer overdag bijna geen bussen reden, om dat het dan zo heet was. Het was nu twee uur 'smiddags.

Vader en de pompbediende werkten een tijdje aan de auto. Toen hielden we een korte gezinsraad en besloten dat we onze weg naar de reünie zouden vervolgen.

En dus stapten we weer in en gingen op pad - deze keer door één van de moeilijkste stukken woestijn van het hele land. We hadden nog maar 29 kilometer afgelegd toen ons vermoeide autootje het geheel liet afweten. Iedereen ging eruit om de benen te strekken en door de golvende hitte kon ik Baker nog als een dunne streep in de verte zien liggen.

Mijn vader was een knappe monteur, maar hij kon weinig doen. Voor het eerst beseftte ik dat de situatie werkelijk ernstig was. Daar stonden we dan, met z'n achten, op een warme middag, medio juli met panne op een verlaten woestijnweg. Ik denk dat het zo'n 45 graden geweest moet zijn, voor de woestijn in die tijd van het jaar een normale temperatuur. Er kwamen nauwelijks auto's voorbij en de mensen daar stonden erom bekend dat ze niet gauw voor vreemden stopten.

De situatie was nogal beroerd, maar we hadden geen rekening gehouden met het geloof van ons broertje Raymond van drie.

Mijn vader probeerde de aandacht te trekken van een naderende auto, toen Raymond zei: „Laat maar, pap. Ik zal wel even met God spreken dat hij een bus stuurt om ons op te pikken.”

Vader kon het niet over zijn hart verkrijgen om hem uit te leggen hoe het zat met de bussen en we stonden niet langer stil bij wat Raymond had gezegd; maar hij ging naar een paaltje langs de weg, knielde neer en begon te spreken. Hij bleef tamelijk lang op zijn knieën liggen, maar uiteindelijk stond hij toch op, liep naar ons toe en zei: „Maak u geen zorgen, papa. Het komt allemaal goed. God stuurt een bus naar ons toe.” Hij hield vol: „Hij is al op de heuvel, onderweg naar ons toe!”

We stonden op het punt hem uit te leggen dat er voor middernacht geen bus zou komen, toen er vanuit de warmtegolven een bus tevoorschijn kwam die bij ons stopte. Volkomen overrompeld zagen we vader aan de chauffeur vragen of hij ons kon meenemen naar Las Vegas. Hij zei van ja en we stapten in en bezetten de zeven vrijgebleven plaatsen. Vader bleef bij de auto. Toen we in Las Vegas aankwamen, telefoneerde mijn moeder naar mijn oom en vroeg hem of hij vader wilde ophalen.

Uiteindelijk zijn we in Parowan in Utah aangekomen waar we met al onze fami-

lieleden een heel gezellige tijd hebben gehad. Mijn zestien jaar genealogisch onderzoek zijn feitelijk op die dag begonnen. Toen vader naderhand nog eens sprak over onze beproeving, vertelde hij dat de bus-chauffeur, toen hij de deur opende, zei: „Ik weet zelf niet goed waarom ik stop. Ik ben uren te laat en het is tegen de regels om in de woestijn te stoppen, maar ik had het gevoel dat ik het moest doen.”

Wij weten waarom hij stopte. Vanwege ons broertje Raymond en zijn heel persoonlijke relatie met zijn hemelse Vader. □

HET ANTWOORD KWAM IN DE KEUKEN

Sue Ann Crockett

Ik heb geleerd dat de Geest op heel individuele wijze tot ons spreekt.

In de Leer en Verbonden, afdeling 8, staat een tekst die me altijd heeft gefascineerd. Hij luidt: „Zo zeker als de Here leeft, Die uw God en uw Verlosser is, zo zeker zult gij kennis ontvangen van alles, waarom gij in geloof en met een oprecht hart zult bidden, gelovende, dat gij zult ontvangen . . .

Ja, zie, Ik zal in uw verstand en in uw hart tot u spreken door de Heilige Geest, Die op u zal komen en in uw hart wonen.” (Verzen 1 en 2.)

Is dit geen heerlijke gedachte? Een belof-

te des Heren dat ons een openbaring van de Geest ten deel kan vallen. Temidden van de grote problemen waarmee ik zo van tijd tot tijd te worstelen heb, weet ik dat ik dergelijke openbaringen heb ontvangen - misschien niet in zo'n mate en zo intens kenbaar als „de brandende boezem” die Oliver Cowdery was beloofd (zie Leer en Verbonden 9:8), maar toch een gevoel dat van de Geest afkomstig is. Ik ben erg dankbaar voor die ervaringen; maar het probleem is dat het me jaren heeft gekost om erachter te komen hoe ik die openbaringen van de Geest *aan mij* kon herkennen.

Toen ik, bij voorbeeld, voor de keus

gesteld werd met wie ik zou trouwen, dacht ik dat ik de Geest hoorde zeggen: „Ja, het is goed.” Die boodschap was duidelijk, maar ik had iets anders verwacht, zoiets als donder en bliksem! En dus begon ik mijn twijfels te krijgen over iets wat eerst zo duidelijk scheen. Ik evalueerde mijn besluit opnieuw en bad er toen over - en ik kwam tot de slotsom dat mijn oorspronkelijke beslissing juist was. Maar waarom had het antwoord dat ik had gekregen niet de vorm gehad van een aardbeving? Zou dat het geval zijn geweest, dan zou ik die erge twijfels niet hebben gehad. Dat dacht ik tenminste.

Er zijn meer gelegenheden geweest waarbij ik de invloed van de Geest wel heb gevoeld maar niet herkend, gewoon omdat het allemaal zo eenvoudig was. Daar ik twijfelde aan wat ik ervaren had, ging ik aarzelen en dan praatte ik mij iets in in de trant van: „Dat is wel een aardig idee, maar ik heb het op het ogenblik erg druk,” of: „Ik zou mijn impuls moeten volgen en haar even moeten opbellen, maar misschien heb ik morgen meer tijd.” Naderhand kwam ik er dan achter dat mijn oorspronkelijke idee anderen en mij veel goed gedaan zou hebben. Onder die omstandigheden dacht ik dan vaak: „Hé, dat moet de invloed van de Geest geweest zijn! Wat was dat ook al weer voor een gevoel?”

Een wijze vriendin heeft me eens gezegd dat ik de Geest altijd moest *proeven* als Hij komt, dan kon ik er zeker van zijn dat ik Hem opnieuw zou kunnen thuis brengen. Met het verstrijken van de jaren heb ik dat advies dikwijls veronachtzaamd, maar ik heb het nooit helemaal vergeten. Toen is me op zekere dag iets overkomen dat me ervan heeft overtuigd die raad beter op te volgen.

Het was een dag als alle andere. Mijn zoontje van anderhalf was aan het spelen, zoals gewoonlijk precies voor mijn voeten en ik kon de spanning voelen stijgen. Alles waar ik mee bezig was leek me belangrijker dan aandacht besteden aan dat ronde kindergezichte dat stralend naar me opkeek. De spanning steeg nog verder, tot het punt waarop ik zover was dat ik hem een uitbrander zou geven, toen ik plotseling (het moet een schuldgevoel of iets dergelijks zijn geweest dat de verandering teweeg bracht) neerknielde en hem hielp bij het bouwen van zijn stad van blokken. Toen gebeurde het: mijn eigen soort communicatie met de Geest, en *deze* keer herkende ik het.

Er was geen fanfare, de bliksem sloeg niet in, ik had geen brandend gevoel van binnen; er was alleen maar die vredige, warme gedachtenimpuls die ik alom ervoer. Er verschenen tranen in mijn ogen en toen ik mijn zoontje tegen me aandrukte zei de Geest: „Dit is nu wat je doen moet. Het is goed dat je tijd uittrekt voor je kinderen.”

Eenvoudigweg: „Ja. Geestelijk: Ja, Een brandend gevoel in mijn ziel? Niet zozeer een brandend dan wel een vredig gevoel. Het *was* de Geest des Heren.

Sedert die dag op de keukenvloer zijn me meer van dergelijke getuigenissen gegeven, telkens met een uitwerking die niet onderdeel voor het voorgaande. Ik betwijfel of ik een boek zou kunnen schrijven over het hoe en wat van openbaring, maar ik ken wel de bevrediging en de vreugde die je ontvangt als je hebt geleerd geestelijke manifestaties te herkennen, ongeacht hoe zacht die tot je komen. □

IK HEB EEN VRAAG

Vragen van algemeen evangeliebelang worden beantwoord als leidraad, niet als officiële verklaring aangaande kerkelijke leer.

Daniël H. Ludlow,
verbonden aan de
kerkelijke onderwijsinstellingen

Welke wetten regelden in het Oude Testament de erfenis via het geboorterecht?

Met deze vraag houden verscheidene tradities en gewoonten van de Hebreërs verband, namelijk de patriarchale bestuursvorm, de wet van de eerstgeborene en het hebben van meer dan een vrouw.

De patriarchen in oudtestamentische tijden bestuurden hun families doorgaans rechtstreeks - hun vrouwen, zonen, ongehuwde dochters, de gezinnen van de zonen enzovoort. Als de vader kwam te overlijden, volgde

een zoon hem als hoofd van de familie op.

Opdat er geen onenigheid zou bestaan over welke zoon de vader zou opvolgen, ontstond het gebruik van de primogenituur, ofwel het eerstgeboorterecht. (*Primo* betekent „eerst”, *genituur* heeft te maken met de geboorte.) Met het overlijden van de vader werd de eerstgeboren (oudste) zoon het nieuwe hoofd van de familie. Omdat dit recht hem toeviel doordat hij het eerst geboren was, werd hij aangeduid als de zoon met het *eerstgeboorterecht*. (Zie Genesis 43:33.) De zoon met het eerstgeboorterecht had recht op een dubbele portie (dat wil zeggen, tweemaal zoveel als elke andere zoon) van zijn vaders erfenis - één deel als zoon, het tweede deel als het nieuwe verantwoordelijke familiehoofd. (Zie Genesis 48:22; Deuteronomium 21:17.) Dat hield ook in dat hij de zorg kreeg voor zijn moeder en zijn ongehuwde zusters. Als eerstgeboren zoon, onder de orde van Aäron, had hij ook het recht om over de familie te presideren.

Waar de vader slechts één vrouw had, was er geen vraag over wie de zoon met het eerstgeboorterecht zou zijn. Doch in die dagen stond de Heer een aantal van zijn patriarchen toe meer

dan één vrouw te hebben (polygamie). Derhalve kon de vader meer dan een eerstgeboren zoon hebben, misschien wel een bij ieder van zijn vrouwen. Dan rees natuurlijk de vraag welke eerstgeboren zoon van welke vrouw het hoofd van de hele familie zou worden als de vader zou overlijden. Gewoonte en traditie geven aan dat de eerstgeboren zoon van de eerste vrouw de zoon met het eerstgeboorterecht zou zijn, mits hij zich waardig betoonde. Alleen in geval van onwaardig gedrag of overlijden ging het eerstgeboorterecht over op de eerstgeboren zoon van de tweede vrouw. De zonen die als tweede geboren werden kwamen niet in aanmerking voor het geboorterecht, tenzij alle eerstgeboren zonen zich onwaardig betoonden. Een begrip van deze gewoonten helpt bij het doorgronden van de volgende episodens uit de Bijbel die handelen over het „recht om te heersen” onder de patriarchen.

Isaak en Ismaël

De Bijbel vermeldt drie vrouwen van Abraham: Sara, Hagar en Keturah. Hagar, de tweede vrouw, kreeg als eerste een zoon, namelijk Ismaël. Derhalve was Ismaël de zoon met het eerstgeboorterecht, *zolang de eerste vrouw (Sara) geen zoon had*. Toen Sara het leven schonk aan Isaak, kreeg hij het eerstgeboorterecht omdat hij de eerstgeboren zoon was van de eerste vrouw.

Jakob en Esau

De Bijbel geeft Rebekka als enige vrouw van Isaak aan, en uit dat huwelijk kwam een tweeling voort:

Esau, de eerstgeborene, en Jakob. Als de eerstgeborene van de eerste vrouw was Esau de zoon met het eerstgeboorterecht volgens de toepassing van het eerstgeboorterecht. Doch Esau betoonde zich het geboorterecht onwaardig doordat hij niet binnen de verbondsgroep huwde zoals zijn vader en moeder van hem verlangden. (Zie Genesis 26:34-35.) Bovendien stelde Esau, in ieder geval tijdelijk, geen prijs op het eerstgeboorterecht en verkocht het aan Jakob voor „brood en linzengerecht”. (Zie Genesis 25:29-34; Hebr. 12:16.) Toen werd Jakob, de tweede zoon, de zoon van Isaak met het eerstgeboorterecht. Nog voordat de tweeling werd geboren, had de Heer Rebekka gezegd: „Twee volken zijn in uw schoot . . . de ene natie zal sterker zijn dan de andere, en de oudste zal de jongste dienstbaar wezen.” (Genesis 25:23.) Dit moeten we in gedachten houden om te kunnen begrijpen waarom Rebekka wilde dat haar man, Isaak, de grotere zegen aan Jakob zou geven.

Jozef en Ruben

Jakob, ook bekend als Israël, huwde tenminste vier vrouwen in deze volgorde: Lea, Rachel, Bilha en Zilpa. Van deze vrouwen had Jakob twaalf zonen (vermeld in volgorde van geboorte, met de naam van hun moeder tussen haakjes): (1) Ruben (Lea), (2) Simeon (Lea), (3) Levi (Lea), (4) Juda (Lea), (5) Dan (Bilha), (6) Naftali (Bilha), (7) Gad (Zilpa), (8) Aser (Zilpa), (9) Issakar (Lea), (10) Zebulon (Lea), (11) Jozef (Rachel), en (12) Benjamin (Rachel). Als eerstgeboren zoon van de eerste

vrouw, was Ruben de zoon met het eerstgeboorterecht. Toen Ruben zich onwaardig betoonde door het plegen van overspel met Bilha (zie Genesis 35:21-22; 49:3-4), ging het geboorterecht over op de eerstgeboren zoon van Rachel (zie 1 Kronieken 5:1). Hoewel Jozef als elfde zoon werd geboren, was hij tweede in opvolging van het geboorterecht omdat hij de eerstgeboren zoon was van de tweede vrouw. Jakob had een speciale mantel laten maken voor Jozef opdat de andere broers Jozefs recht om na zijn vaders dood over de familie te presideren zouden erkennen.

Efraïm en Manasse

De Bijbel maakt melding van slechts één vrouw van Jozef, Asnat, en ze hadden slechts twee zonen: Manasse, de eerstgeborene, en Efraïm. (Zie Genesis 41:50-52.) Toen Jozef zijn beide zonen naar hun grootvader Jakob bracht voor een vaderlijke (of

patriarchale) zegen, verwachtte hij duidelijk dat Manasse de grotere zegen zou krijgen, en het was in Jozefs ogen „verkeerd toen Jakob Efraïm vóór Manasse [plaatste] en de jongere broer de grotere zegen gaf” (Genesis 48:17-20). Noch de Bijbel, noch hedendaagse Schriften geven een duidelijke uiteenzetting over waarom Jakob afweek van de normale praktijk inzake het eerstgeboorterecht, maar de vertaling van de Bijbel door Joseph Smith (Genesis 48:5-11) en de Leer en Verbonden (133:32-34) wijzen erop dat Jakob door de Heer werd geleid toen hij de grotere zegen aan Efraïm gaf. Aldus kreeg Efraïm het geboorterecht van Jozef en Jozef het geboorterecht van Jakob (Israël). In zekere zin is Efraïm dus de zoon met het eerstgeboorterecht van Israël, hetgeen door de Heer wordt bevestigd via zijn profeet Jeremia: „Ik ben Israël tot een vader, en Efraïm, die is mijn eerstgeborene.” (Jeremia 31:9.) □

Geachte abonnee,

Wilt u ons alstublieft uw nieuwe adres laten weten indien u van plan bent om te verhuizen (of onlangs verhuisd bent en u uw tijdschrift nog op het oude adres ontvangt)? De eenvoudigste manier is: het adresstrookje veranderen en aan uw distributiecentrum terugsturen.

Indien er een fout schuilt in het adresstrookje, is dit eveneens de aangewezen weg.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Ons adres luidt: Verlag Kirche Jesu Christi
der Heiligen der Letzten Tage
Porthstraße 5-7
Postfach 50 10 70
6000 Frankfurt am Main
Duitsland

„ZIET DAN TOE, HOE GIJ HOORT”

LUCAS 8:18

Door John A. Green

Een aantal jaren geleden was ik aanwezig op een gemeenteconferentie die me iets heeft geleerd dat ik nooit zal vergeten. De gemeentepresident en de eerste raadgever hadden gesproken. Nu was de tweede raadgever aan de beurt. Ik keek naar hem terwijl hij zich, kennelijk erg verlegen, naar de kansel begaf.

Toen hij neerkeek op de gemeente liet ik mijn ogen de zijne volgen. Er waren enkele broeders die met gesloten ogen zaten, ze sliepen blijkbaar. En een aantal moeders probeerde tevergeefs hun ruimerige kinderen tot bedaren te krijgen. Alleen de zendingspresident, die er de voorkeur aan had gegeven bij de gemeente te zitten, keek de spreker recht en aandachtig aan, terwijl op zijn gezicht stond te lezen dat hij belangstellend en vol verwachting was.

„Broeders en zusters,” bekende de tweede raadgever blozend, „een toespraak houden in de kerk valt me erg moeilijk.” Hij pauzeerde onaangenaam lang. „Ik sta hier vandaag omdat de president me heeft gevraagd iets te zeggen. Dit is volgens mij de tweede toespraak die ik ooit in mijn leven houd en omdat ik weet dat ik niet erg sterk ben in het uitleggen van de leerstellingen van het evangelie, heb ik een toespraak overgeschreven uit een boek dat ik thuis heb.”

Zijn sterke, vereelde handen tastten in de zak van zijn colbert. Plotseling verschenen er zweetdruppeltjes op zijn voor-

hoofd; hij had zijn toespraak niet bij zich. Ook niet in zijn andere zakken. Ik had met hem te doen.

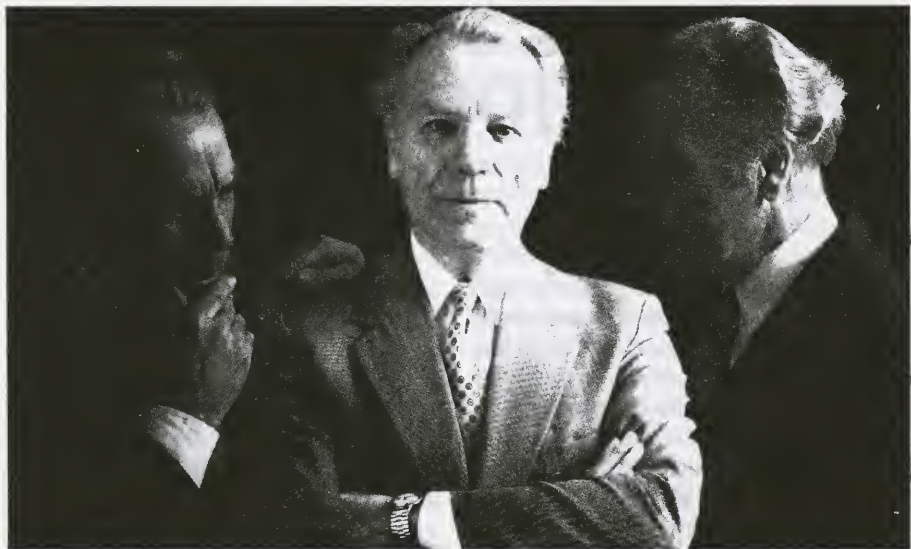
„Geef dan je getuigenis,” dacht ik, hopen dat mijn boodschap tot hem zou doordringen. Maar kennelijk was er voor hem geen andere keus: een overgeschreven toespraak of helemaal niets. Toen er niets in zijn zakken bleek te zitten, kwam hij van de kansel af en liep door het middenpad naar de kapstokken achterin de zaal.

Een ogenblik dacht ik dat hij zijn jas zou aantrekken en naar huis gaan, maar hij zocht nog steeds naar die toespraak. En ja hoor, hij zat in de zak van zijn overjas. Langzaam liep hij weer naar de kansel, terwijl hij de met de hand beschreven bladzijden openvouwde. Toen hij weer op de kansel stond, begon hij zenuwachtig en kennelijk van zijn stuk gebracht te lezen; soms verbeterde hij zijn fouten, soms ook niet.

Ik voelde me er nogal opgelaten door en ik vond het erg vervelend voor hem. Maar ik was me vooral bewust van zijn onvolmaaktheden. Niettemin zou de Geest me iets heel belangrijks leren.

Het begon met een soort inwendig geknaag van mijn geweten dat omgezet scheen te worden in een zachte stem en gedurende de volgende paar minuten sprak ik met m'n andere ik.

„Jij zou dat beslist veel beter kunnen doen,” hoorde ik mijn andere ik zeggen.

Ik vond dat niet zo aardig opgemerkt, maar ik moest toegeven dat dat waarschijnlijk wel het geval was.

„Als jij er de kans toe zou krijgen, zou je deze broeder ongetwijfeld wel het één en ander kunnen leren,” ging de stem voort.

„Je bent academisch gevormd, je bent een zeventig, je bent districtszendingspresident . . .”

Dit ging te ver. Ik keek naar de andere aanwezigen. De meesten keken uit verlegenheid of zo de spreker niet aan. Alleen de zendingspresident keek nog steeds aandachtig en met respect naar hem.

„Is het niet al te gek?” ging mijn andere ik verder. „De goede spreker zit hier en die stuntel staat op de kansel.”

Dat gesprek werd ondragelijk. Ik probeerde die stem wanhopig tot zwijgen te brengen door me volledig op de toespraak te concentreren, maar het gestuntel en de fouten maakten dat erg moeilijk.

„Wat kan je nu van hem leren?” vroeg

het stemmetje, vastbesloten om aan mijn geweten te blijven knagen.

„Geen idee,” antwoordde ik ongeduldig, „maar als ik er mijn aandacht bij houd, leer ik allicht wel iets”.

„Wil je daarmee zeggen dat je tot nu toe niet hebt zitten luisteren?”

„Nee, want ik ben in de eerste plaats met dit dwaze gesprek bezig geweest!”

„Dus je hebt tot nu toe niets van hem opgestoken?”

„Nee.”

„En je hebt sinds hij met zijn toespraak begon nog niets bijgedragen tot de geest van deze vergadering?”

„Nee. . .”

„Heeft deze spreker volgens jou hulp nodig?”

„Ja.”

„Zou jij hem willen helpen?”

„Jazeker.”

„Doe dat dan,” sprak de stem. „Luister, en draag het jouwe bij . . .”

Op dat moment maakte ik een eind aan

het gesprek. Nogal verstoord door het stilzwijgende gesprek met m'n andere ik, sloot ik mijn ogen en bad ik ernstig tot mijn hemelse Vader. ik gaf toe dat ik degene was die hulp behoefde, en ik voerde bij Hem aan dat ik iets aan de geest van de vergadering zou kunnen bijdragen. „Help me,” vroeg ik, „te luisteren zoals ik moet luisteren.”

Toen hief ik mijn hoofd op, keek naar de spreker, en concentreerde me erop om alles te doen wat ik kon om mijn gebed verhoord te krijgen.

In de resterende paar minuten van de toespraak van die broeder, gebeurde er iets ongewoons. Ik had al tien jaar met een vraag over het evangelie rondgelopen. Ik zou het antwoord daarop echter wel hebben moeten weten; mijn ervaring in de kerk en mijn schriftstudie zouden me dat hebben moeten verschaffen. Het was niet iets dat mijn geloof aan het wankelen bracht of mijn getuigenis ondermijnde, maar het had me al tien jaar lang dwarsgezet. Die dag hoorde ik het antwoord op mijn vraag. Dikwijls had ik me tijdens conferenties onder het gehoor van de profeet bevonden, maar misschien had ik nog nooit echt geluisterd tot op die dag dat het antwoord op die vraag door die tweede raadgever tot me kwam. Hij las het met fouten, onzeker van zichzelf, maar de boodschap werd in mijn ziel gebrand alsof die daar met vuur was geëtst.

Ik ben er nu van overtuigd dat hij mij door de Geest heeft onderwezen. Maar ik ben er evenzeer van overtuigd dat ik niets aan die toespraak zou hebben gehad als ik niet de moeite genomen had te luisteren door de Geest. Ik kreeg niet alleen het antwoord op de vraag die me al tien jaar lang had beziggehouden, maar ik leerde ook dat de oproep tot

luisteren net zo belangrijk is als die om te spreken of te onderwijzen. Jezus onderwees zelf in zijn woonplaats Nazaret, maar de mensen waren al horende doof en ze staken er niets van op.

Die ervaring heeft me iets geleerd over mijn beperkingen. Ik heb geleerd dat ik er zelf voortdurend voor moet zorgen dat ik tijdens de vergaderingen en lessen met een geestelijke instelling luister.

Ik geloof dat dat voorbereiding vereist van mijn kant, zoals het voorbereiding vereist van de kant van de leerkracht en de spreker.

Ik geloof dat er nog heel wat in het verschiet ligt als ik het vermogen kan ontwikkelen om door de Geest te luisteren. En ik geloof ook dat ik door op die manier te luisteren persoonlijk kan bijdragen tot de Geest van elke vergadering of les die ik bijwoon.

Wat ik daar op de gemeenteconferentie heb ondervonden bevestigt mijn geloof dat de boodschap van de Heiland onveranderd is: „Wie oren heeft, die hore!” (Matteüs 13:9; zie ook Marcus 4:9.) En, waarschuwend: „Ziet dan toe, hoe gij hoort.” (Lucas 8:18.)

Ik vermoed dat ik als ik het vermogen ontwikkel om te luisteren zoals de Heer ons dat heeft aangeraden, klaar ben om deel te hebben aan vergaderingen, zoals de vergadering die in Handelingen beschreven wordt:

„En terwijl zij baden, werd de plaats, waar zij vergaderd waren, bewogen; en zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en spraken het woord Gods met vrijmoedigheid.

En de menigte van hen, die tot het geloof gekomen waren, was één van hart en ziel.” (Handelingen 4:31-32.) □

PATRIARCHALE ZEGENS

Ouderling LeGrand Richards van het Quorum der Twaalf Apostelen

Om de roeping van patriarch en het geven van patriarchale zegens te kunnen doorgronden, moet men kennis hebben van het voorsterfelijk bestaan van de mens. Als ons begin zou liggen bij onze geboorte hier op aarde, zou het erg moeilijk zijn begrip te krijgen van de roeping patriarch.

Broeder John A. Widtsoe, voormalig lid van het Quorum der Twaalf Apostelen, ging tijdens de Eerste Wereldoorlog naar Engeland. De ambtenaar van de Britse Emigratiedienst die hem interviewde zei: „Nee, u krijgt geen toestemming het land binnen te komen. We hebben uw zendelingen al toegestaan het land binnen te komen, en we willen geen leiders.” Hij zei voorts: „Gaaf u daar maar even zitten.” Broeder Widtsoe deed wat de man zei.

Na enkele minuten riep de ambtenaar hem weer bij zich en vroeg: „Wat gaat u mijn landgenoten dan vertellen, als ik u een verblijfsvergunning geef?” En Dr. Widtsoe antwoordde: „Ik zal ze vertellen waar ze vandaan komen, waarom ze hier zijn en waar ze naar toe gaan.” De ambtenaar keek op en vroeg: „Leert uw kerk dat?” „Zeker,” zei broeder Widtsoe.

„Mijn kerk niet,” zei de man en zette een stempel in het paspoort, plaatste zijn

handtekening eronder en vervolgde: „Verblijfsvergunning verleend.”

Als we niet weten waar we naar toe gaan, zijn we als een schip op zee, zonder roer en zonder stuurman. We worden heen en weer geslingerd door de wind en de golven. Maar, als we er besef van hebben waar we vandaan komen, waarom we hier zijn en waar we naar toe gaan, is het veel waarschijnlijker dat we op de plaats van bestemming aankomen. Dat is het eigenlijke doel van een patriarchale zegen, namelijk om ons door de inspiratie van de Almachtige uit te leggen en te openbaren, waarom we hier zijn en wat er van ons wordt verwacht opdat wij aan het doel van onze schepping hier op aarde mogen beantwoorden.

In vers 29 van Leer en Verbonden 93 lezen we: „De mens was eveneens in den beginne bij God. Intelligentie, of het licht der waarheid, werd niet geschapen of gemaakt, en dit kan inderdaad ook niet.”

In den beginne waren wij bij God. In afdeling 76 van de Leer en Verbonden wordt ons voorgehouden dat wij van Gode gewonnen zonen en dochteren zijn. Ik zal niet verder uitwijden over hoe we van intelligentie tot geestelijk wezen geworden zijn, maar God stond temidden van dezen, en Hij was de meest

intelligente van allen, aldus de openbaring, en wij waren daar met Hem. Omdat we dus geen begin hebben, hebben we ook geen einde. Ik verwijs naar de uitspraak die de Heer tegenover Abraham deed en die dikwijls geciteerd wordt: „De Here nu had aan mij, Abraham, de intelligenties getoond die waren georganiseerd, eer de wereld was; en onder al dezen waren er velen der edelen en groten;

En God zag deze zielen, dat zij goed waren; en Hij stond te midden van hen en zeide: Dezen zal Ik tot Mijn regeerders maken, want Hij stond te midden van hen die geesten waren, en Hij zag dat zij goed waren. En Hij zeide tot mij: Abraham, gij zijt één hunner; gij waart gekozen, voordat gij werdt geboren.” (Abraham 3:22-23.)

Niet alleen Abraham werd gekozen vóór hij werd geboren, maar ook vele anderen over wie geschreven is; en de enige reden waarom ze werden gekozen vóór ze werden geboren is dat God hen kende. Hij stond in hun midden, de grootste en edelste en natuurlijk ook alle andere geesten, maar deze verwijzing vermeldt dat Hij stond temidden van de grote en edele geesten. De meest Verheven van die edele geesten die naar de aarde zouden komen, was natuurlijk Christus onze Heer, de Eerstgeborene, de Zoon van God. Satan was ook zo'n edele geest, en zonder in bijzonderheden te treden, hij was een morgenster, één van de intelligentsten, maar vanwege zijn handelingen werd hij nedergeworpen op de aarde en hij nam een derde deel van de hemelse scharen met zich mee.

Omdat deze geesten leefden en bekend waren - God kende ze - hebben de profeten allemaal, lang voordat Hij in deze wereld geboren werd, gesproken

over het werk van Christus en wat Hij zou tot stand brengen. Ze hebben zelfs melding gemaakt van de kleinste kleinigheden aangaande zijn leven, zijn bediening, zijn kruisdood, ze hebben zelfs geschreven dat men na zijn terechtstelling om zijn kleed zou dobbelen. En dat kon allemaal omdat God Hem kende. Laten we even stilstaan bij Johannes de Doper. U herinnert zich dat de engel Gabriël aan Zacharias verscheen en hem zei dat zijn vrouw Elisabet, een zoon zou baren die een voorbode zou zijn om de weg te bereiden voor de komst van de Verlosser der wereld. Als Johannes zijn begin zou hebben gehad zonder dat geestelijk bestaan, zou het schier ondenkbaar zijn dat iemand zou kunnen vertellen wat voor geest er spoedig op de wereld geboren zou worden.

Zoals Jesaja het zegt: „God kent al zijn werken van den beginne.” Hij hoeft niet te wachten op de uitwerking van dingen hier in de sterfelijkheid, omdat hij heeft verordend dat bepaalde dingen en oogmerken moeten worden bewerkstelligd en van tevoren voorbereidingen en voorzieningen heeft getroffen door bepaalde geesten naar de aarde te zenden op de tijd die daarvoor bestemd was. Hun leven en bediening waren en zijn God evenzeer bekend vóór hun geboorte, als de zending en bediening van zijn Eniggeboren Zoon. Daarom kon Gabriël de komst van Johannes en zijn grootste zendingswerk op de wereld aankondigen.

Denk ook eens na over de zending van Johannes de Geliefde, de apostel van de Here Jezus Christus. God hoefde niet te wachten tot Johannes de Geliefde op aarde had geleefd om te weten wat hij in het leven zou tot stand brengen. Johannes had zich in de eeuwige wereld al

voorbereid op het grootste zendingswerk waartoe hij werd geroepen. Daarom kon een engel van God 600 jaar voor Christus aan Nephi openbaren wat Johannes zou bewerkstelligen. (Lees 1 Nephi 14:20-27.) Het werk van een patriarch bestaat uit het openbaren van de roepingen die de Heer voor zijn kinderen op aarde heeft, zodat ze zich een beeld kunnen vormen van wat de Heer tijdens hun sterfelijk leven van hen verwacht.

Als we niet weten waar we naar toe gaan, zijn we als een schip op zee zonder roer.

Er is een wonderbare belofte aangaande de zending van Joseph Smith, de ziener en profeet „als Mozes”, dat hij geen ander werk zou doen dan dat wat de Heer hem zou gebieden, en dat het werk dat hij tot stand zou brengen, door de macht Gods vele mensen tot zaligheid zou brengen. (Zie 2 Nephi 3.) Zo ziet u dus dat een patriarch die de inspiratie van zijn roeping bezit, zodat hij weet en van God verneemt wie Joseph Smith is, erg eenvoudig zijn handen op het hoofd van Joseph kan leggen en de grote machten van leiderschap over hem kan uitspreken. Dat is zo eenvoudig omdat Joseph is geboren op de tijd die daarvoor volgens de roeping van de Almachtige was bestemd.

Ik herinner u aan Jeremia die werd geroepen tot profeet.

„Het woord des Heren nu kwam tot mij: Eer Ik u vormde in de moederschoot,

heb Ik u gekend, en eer gij voortkwaamt uit de baarmoeder, heb Ik u geheiligd; tot een profeet voor de volkeren heb Ik u gesteld.

Doch ik zeide: Ach, Here Here, zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong.” (Jeremia 1:4-6.)

Als we dit alles weten, is het niet moeilijk te begrijpen wat de opdracht van een patriarch is. De apostel Paulus besefte heel goed dat de Heer mensen riep voor zij werden geboren. Hier volgen enkele verzen uit Efeziërs, hoofdstuk 1:

„Paulus, door de wil van God een apostel van Christus Jezus, aan de heiligen en gelovigen in Christus Jezus die [te Efeze] zijn;

Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Here Jezus Christus.

Gezegend zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus, die ons met allerlei geestelijke zegens in de hemelse gewesten gezegend heeft in Christus.

Hij heeft ons immers in Hem uitverkoren vóór de grondlegging der wereld, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor zijn aangezicht.” (Efeziërs 1:1-4.)

We zien dus dat God degenen die Hij vóór de grondlegging der wereld heeft uitverkoren, uit de wereld heeft geroepen tot zijn leiders, om een licht voor de wereld te zijn. Ik wil u graag mijn getuigenis geven dat de meesten van ons die geboren zijn onder het nieuw en eeuwig verbond en degenen onder ons die gehoor hebben gegeven aan de woorden van de boodschappers van de eeuwige waarheid en die hebben aanvaard, onder deze belofte vallen. Wat nu als geen mens ons licht ziet schijnen? Wat nu als er onder ons zijn die afdwalen van het grootse werk waartoe de Heer ons heeft geroepen, en waartoe Hij ons vóór

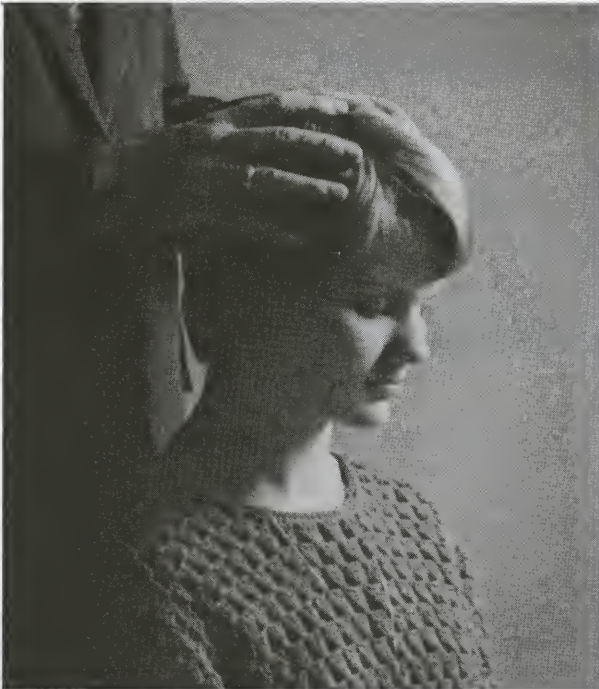
de grondlegging der wereld heeft geordend? Eén van de doelen van een patriarchale zegen is ons de inspiratie te geven die ons in staat zal stellen ons werk hier in de sterfelijkheid goed te volbrengen, opdat we waardig zullen zijn voor de verheven roeping die we vóór de grondlegging der wereld gekregen hebben.

Als lid van het Quorum der Twaalf heb ik het voorrecht genoten een aantal patriarchen te ordenen. De eerste die ik ordende zei echter tegen me: „Ik denk niet dat ik dit belangrijke ambt aankan.” Enkele weken nadien kreeg ik een brief van hem en daarin stond ongeveer het volgende: „Ik dacht niet dat ik het zou kunnen. Maar nu ik de zegens nalees die ik heb gegeven, weet ik dat ik het niet heb gedaan. De Heer heeft het gedaan,

anders zou het niet gedaan kunnen zijn zoals het is gedaan.”

Nog niet zolang geleden was ik ergens in de kerk toen ik het volgende verhaal te horen kreeg: Twee jongens gingen naar de patriarch om hun patriarchale zegen te ontvangen. De patriarch kende één van die jongens heel goed en hij zei tegen hem: „Ik heb een prachtige zegen voor jou.” Hij zegende eerst de andere jongen. Toen legde hij de handen op het hoofd van de jongen tot wie hij had gezegd dat hij een prachtige zegen voor hem had, en bemerkte dat hij niet in staat was hem een zegen te geven. De woorden kwamen eenvoudig niet. Hij kon tenslotte niets anders zeggen dan dat de jongen maar eens moest terugkomen.

De Heer heeft die patriarch laten weten

dat geen enkele patriarch een zegen voor iemand heeft. De zegens zijn van de Heer afkomstig en wanneer de mens zich wil beroemen, uit eigen macht wil spreken, uit eigen inspiratie wil handelen, dan heeft hij niets te geven. De Heer geeft de zegens en de patriarch is alleen maar het middel dat de Heer gebruikt om die zegens te geven.

Ik denk aan de prachtige zegens die Mozes gaf. En ook aan de zegens van Jakob aan de twaalf stammen Israëls. Aan Jozef werd een nieuw land beloofd in „het kostelijkste der eeuwige heuvelen,” en dat zijn takken boven de muur uit stijgen en dat hij zou worden gezezend „met zegeningen des hemels van boven, met zegeningen van de water-vloed, die beneden ligt.” (Zie Genesis 49:22, 25-26.) Wellicht hadden noch

Het werk van een patriarch bestaat uit het openbaren van de roepingen die de Heer voor zijn kinderen op aarde heeft.

Jakob, noch Mozes, die de zegens gaven, er enig begrip van waar dat nieuwe land was dat God aan Jozef zou geven of waar de takken van het grote huis Israëls heen zouden gaan als ze boven de muur zouden uit stijgen. Zelfs patriarchen begrijpen niet alle zegens die ze geven. Enige tijd geleden bracht ik een bezoek aan een patriarch. Hij vertelde me dat hij

eens een zegen gaf aan een vrouw uit één van de zendingsgebieden. Onder andere zei hij in de zegen dat haar voorouders in grote mate hadden bijgedragen tot het voortbrengen van het evangelie in deze laatste dagen. Toen hij klaar was zei ze: „Ik denk dat u zich deze keer vergist hebt. Ik ben een bekeerling; de eerste in mijn familie die gedoopt is.”

„Ik weet niet hoe dat zit,” zei de patriarch, „maar ik voelde dat ik dit tegen u zeggen moest.” Toen hij me dat vertelde, was de zuster pas naar de genealogische bibliotheek geweest en daar had ze ontdekt dat enkele van haar familieleden, haar grootouders of overgrootouders, zich in de begindagen van de kerk grote opofferingen hadden getroost. Een gedeelte van de familie was in de oostelijke staten terecht gekomen en daar gedoopt.

Ze ontdekte dat ze afstamde van enkele van de eerste pioniers. De patriarch wist dat zelf niet. Hij had gesproken door de inspiratie van de Heilige Geest.

Enkele jaren geleden was ik in Arizona, waar de ringpresident me iets vertelde over een van zijn jongens die op zending was geroepen. Voor zijn vertrek ging de jongen naar de patriarch, die hem een zegen gaf. Hij zei dat de jongen voldoening zou vinden in de opdracht die hij zou krijgen. En hij zei ook: „Je zult watermassa's zien, ter linker en ter rechter zijde, en je leven zal worden beschermd en je zult behouden blijven.” Hij werd toegewezen aan het zendingsgebied East Central States en toen hij daar werkzaam was, vond er een grote overstroming plaats. Die zendeling raakte in Louisville, Kentucky, van de buitenwereld afgesloten in een huis vanwaar hij per boot moest worden gered. Hij zag watermassa's ter linker en ter

rechter zijde. Nu vraag ik u: Hoe kon die patriarch dat anders hebben geweten toen hij die zegen gaf dan door inspiratie van de Almachtige?

Ik ben opgegroeid in het gezin van een patriarch. Mijn vader werd tot patriarch geroepen toen hij 33 was. De eerste zegens die hij gaf waren voor ons, zijn drie zonen, ik was toen acht. Als u nu die zegens in de hand zou nemen - ik heb dat pas nog gedaan - zou u, vooropgesteld dat u ons zou kennen, maar de naam op de zegens niet zou kunnen zien, zonder enig probleem de juiste zegen bij de juiste persoon plaatsen. Ze beschrijven ons precies.

Mijn vader zei me toen ik acht jaar oud was dat ik niet bij toeval op aarde was gekomen, maar ter vervulling van de verordeningen van de Almachtige. Hij zei verder iets over het werk dat ik te doen zou krijgen bij het vestigen van Gods koninkrijk. Deze zegen is me sinds dien tot inspiratie geweest en ik heb de Heer voortdurend gebeden dat ik waardig zou leven zodat geen enkele van zijn voorzienigheden aan mij voorbij zou gaan doordat ik onwaardig zou zijn het werk te doen dat Hij voor me te doen had.

God zegene u, dat u moge beseffen waar u vandaan komt en dat u de grote voorrechten moge doorgronden die de uwe zijn. Als de sluier zou worden weggenomen en u een ogenblik Gods prachtige eeuwige plan met betrekking tot uzelf zou kunnen zien, zou het u niet moeilijk vallen Hem lief te hebben, zijn geboden te onderhouden en zodanig te leven dat u elke zegening waardig bent die Hij al vóór de grondlegging der wereld voor u in petto had. Ik bid dat de Heer u allen zegent opdat u nimmer moge versagen of falen. □

ALS WE MAAR BIDDEN OP DE MANIER DES HEREN

Stephen L. Law

„Het heeft geen zin me nog te komen opzoeken,” zei de liefvallige bejaarde Julia Munoz viuda de Olvera. „Ik kom toch niet meer naar de Zustershulpvereniging of naar uw kerk.”

Mijn collega en ik stonden bij haar op de stoep en konden onze oren niet geloven. We wisten wel dat zuster Olvera erg vastgeroest zat in de godsdienstige tradities van haar eigen land, zodat ze wellicht geen lid van de kerk zou worden in dit leven, maar deze reactie hadden we nooit van haar verwacht. Ze had alle zendelingenlessen gehad, had de brochures gelezen waarin het evangelie werd uiteengezet, was het Boek van Mormon aan het lezen en kwam regelmatig naar de kerk.

Omdat we bang waren dat ze misschien beledigd was door één van de leden van de gemeente Nueva Rosita in Mexico vroegen we haar waarom ze zo plotse-ling tot dat besluit was gekomen.

„O, er is niets verkeerd met de leden; de vergaderingen zijn heel fijn en ik voel me

na afloop altijd erg opgebouwd,” legde ze uit. „Maar weet u, ik ben mijn bril kwijt. Zonder mijn bril kan ik niet langer het Boek van Mormon, de ZHV-lessen en de andere dingen lezen die jullie kerk zoveel betekenis geven.”

We zagen in dat dit een ernstig probleem voor haar was en dat ze er erg mee in zat.

We probeerden haar duidelijk te maken dat het niet noodzakelijk was om te kunnen lezen en schrijven om van de vergaderingen te genieten. Er was zelfs een aantal leden in de gemeente dat nooit lezen en schrijven had geleerd. Ze weigerde zich te laten troosten. En bovendien zou ze haar enige bron van

inkomsten en voldoening, haar naaiwerk, ook kwijtraken. De aankoop van een nieuwe bril was onmogelijk. Een bril met voorgeschreven glazen was een investering die zelfs veel van haar burens met een vaste baan zich maar één keer in hun leven konden veroorloven.

Ik voelde me aangezet haar ertoe te brengen in persoonlijk gebed de hulp van hemelse Vader te vragen. Ik beloofde haar dat zij als ze dat zou doen, haar bril zou terugvinden en weer als voorheen van het leven zou kunnen genieten. Toen we bij haar weggingen, berispte mijn collega me omdat hij vond dat die uitspraak nogal gewaagd was. Maar ik had er vrede mee en ik verzekerde hem dat de Heer haar verzoek zou inwilligen. Toen we enkele dagen later bij haar terug kwamen, troffen we haar nog dieper in de put aan dan eerst. Had ze niet gebeden? Had ze wel genoeg geloof gehad bij het bidden? Ze maakte ons duidelijk dat ze menigmaal vol vuur had gebeden, maar tevergeefs. Verwonderd vroeg ik haar of ze duidelijk om hulp had gevraagd bij het zoeken naar haar bril. Ze antwoordde dat ze met grote oprechtheid alle gebeden had opgezegd die ze zich uit haar kinderjaren kon herinneren. Ik voelde een golf van teleurstelling over me heen komen bij het besef dat ons maandenlange onderricht haar niet de noodzaak van persoonlijk gebed had kunnen bijbrengen.

We besteedden het volgende uur aan haar te leren hoe ze met haar hemelse Vader moest praten, net als een klein kind zou praten. Geen gebeden opzeggen, geen algemeenheden of herhalingen, maar recht uit haar hart moest ze

vragen of ze haar bril weer zou mogen vinden. We legden de nadruk op de rol van de Heiland als onze Middelaar en vertelden haar dat ze elk gebed in zijn naam moest uitspreken. Ze voelde zich evenals voorheen, nog steeds te verlegen om aan het einde van ons bezoek het gebed uit te spreken, maar ze beloofde dat ze zou bidden zoals wij haar hadden geleerd, als ze alleen zou zijn.

Enkele dagen later gingen we weer terug en ze begroette ons toen met een blijde aankondiging dat ze diezelfde week nog gedoopt wilde worden! Vol verbazing luisterden we naar haar verklaring van die plotselinge ommekeer. Ze was in nederig gebed neergeknield zoals wij haar hadden geleerd en ze had haar hemelse Vader in de naam van Jezus Christus gevraagd haar te helpen haar bril te vinden. Toen ze klaar was met bidden, stond ze op en ging achter haar naaimachine zitten. Door de openstaande deur kwam een hondje binnen, hij ging aan haar voeten liggen en begon met iets te spelen met iets dat het in zijn bek had - haar bril!

Ze had er geen idee van waar die bril vandaan kwam en ze had dat hondje ook nog nooit gezien. Maar ze wist dat onze hemelse Vader haar gebed had verhoord. Ze wilde terstond gedoopt worden en ze wilde dat haar hele familie en al haar kennissen zouden weten welke vreugde haar ten deel was gevallen.

Verdere beloningen van dit gebed lieten niet lang op zich wachten. Twee van haar dochters en verscheidene kleinkinderen werden gedoopt. En de komende generaties zullen de naam van Julia Munoz viuda Olvera zalig prijzen. □

*Ontdek
uw
afstamming*

EMILY'S TROTS

William G. Hartley

Er zijn maar weinig bruidsparen die hun wittebroodsweken doorbrengen door in de koude winter twee maanden te kamperen. Maar de 18 jaar oude bruid, Emily Abbott, en haar pas verworven echtgenoot, Edward Bunker, hadden geen andere keus. Eind februari 1846, gelijk nadat John Taylor - toen een apostel - hen te Nauvoo als man en vrouw aan elkaar had verzegeld, vluchtten ze met honderden andere heiligen over het ijs van de dichtgevroren Mississippi naar het westen. Als vluchtelingen kampeerden ze dagelijks in de modder en sneeuw op hun langzame tocht door Iowa.

In de nederzetting Garden Grove slaagde Edward er in een ruwhouten blokhut te bouwen met één vertrek. Maar omdat er geen ramen en deuren in zaten en de vloer uit aarde bestond, was het heel iets anders dan waaraan zijn bruid gewend was. Hij was zich er terdege van bewust dat Emily was opgegroeid in een fraaie omgeving. Het huis in Dansville in New York waar ze haar kinderjaren had doorgebracht, was luxueus, dank zij het goede inkomen dat haar vader van zijn wolspinnerij had. Haar ouders deden haar op één van de beste scholen in de streek.

Toen Emily ongeveer tien was, trok het gezin naar het westen om in Illinois een stuk land van zestien hectare tot ontwikkeling te brengen. Ze werden daar bekeerd tot het mormonisme en verhuisden korte tijd later naar Nauvoo. In 1843 kwam Emily's vader te overlijden. Om mede de kost te verdienen voor haar moeder en de vijf andere kinderen, ging de jonge Emily werken in huizen in de omgeving. Vele uren naaien maakte een goede naaister van Emily. In de periode dat ze geld verdiende met naaien, ont-

moette ze Edward met wie ze nadien in het huwelijk trad.

In hun blokhut-gemeenschap in Garden Grove was het leven verre van gemakkelijk. Edward legde grote afstanden af op zoek naar een baantje. Soms bracht hij wat maiskolven mee naar huis, dan weer een stuk spek. Toen hem ter ore kwam dat het leger van de Verenigde Staten uit was op vrijwilligers voor het Mormoons Bataljon, ging hij in dienst, in de hoop dat zijn wedde Emily's verdere tocht naar het westen zou kunnen bekostigen. Edward ging op weg. Emily en het gezin van haar moeder werden aan zichzelf overgelaten tot zijn terugkomst. In januari 1847 zou de jonge bruid door armoede iets over trots leren dat haar altijd zou bijblijven.

Emily, zeer bedreven met naald en draad, voelde zich soms verheven boven degenen die niet zo goed gekleed gingen als zij. Op zekere dag zag ze een kindje gekleed in glanzende gordijnstof - fel gekleurde bloemfiguren op een diepblauwe achtergrond. Gordijnstof voor een babypakje! Ze kritiseerde de moeder fel omdat ze niets beters genomen had en beloofde hardop: „Ik zou mijn kind niet in zoiets gekleed laten gaan, ook al zou ik het voor niets krijgen.”

Maar toen Emily in die maand januari het leven schonk aan haar eerste baby, had ze niets om hem aan te trekken. Niemand in het kamp had iets dat ze kon kopen om er babykleertjes van te maken. Niemand, met uitzondering van die arme moeder die ze zo bekritiseerd had. Die zuster zei vriendelijk: „Ik heb nog een paar meter over van dezelfde stof als waarvan ik het pakje voor mijn baby heb gemaakt. Dat mag je wel hebben.”

Emily zette haar trots opzij, nam de stof

Vervolg op bladzijde 50

Rusteloos, opgewonden, vol verwachting, maar toch onzeker. Dat gevoel had ik toen de trein naar onze bestemming voortraasde.

Het was juni 1961 en ik was met nog zestien andere studenten op een studiereis van de Brigham Young Universiteit om in Quebec in Canada Frans te studeren. Morgen zouden we aankomen en het was niet meer dan natuurlijk dat we wat wonden raakten.

Mijn toekomstverwachting nam toe, zo ook mijn vrees, want ik stond voor twee problemen. Het eerste en veruit belangrijkste was de uitdaging een zendeling te zijn, een voorbeeld van evangeliebeleving. Sinds de kerk er de nadruk op was gaan leggen dat ieder lid een zendeling moet zijn, had ik daar veel over nagedacht.

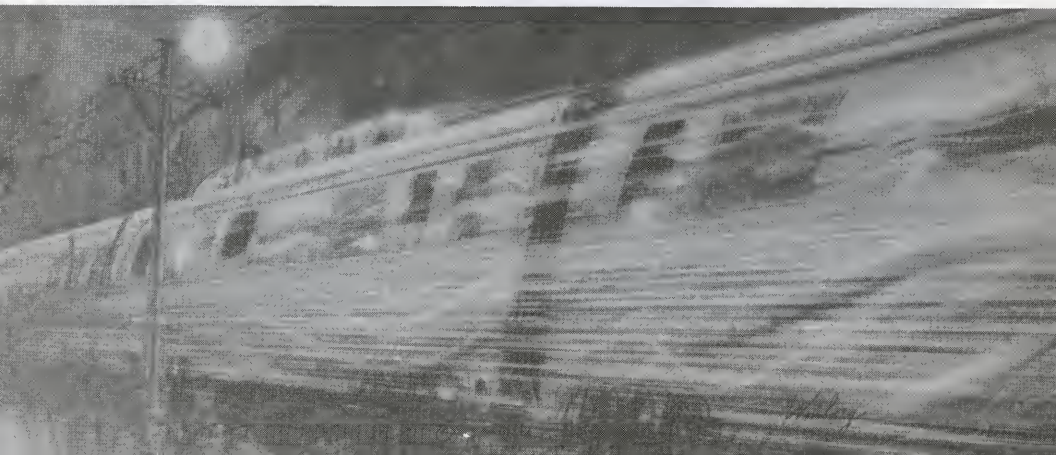
Ik was als lid van de kerk opgegroeid in een stadje in Idaho waar iedereen heilige

der laatste dagen was. Ook alle in de omgeving waren overwegend HLD, en vrijwel al het maatschappelijke, civiele en godsdienstige gebeuren had de kerk als middelpunt. Vandaar ging ik naar de beschermende sfeer van de Brigham Young Universiteit. Het gevolg van dit alles was dat ik als negentienjarige nooit hechte banden had aangeknoopt met niet-leden.

De enkele keer dat ik eens in aanraking kwam met niet-leden had ik ze wel graag iets over de kerk willen vertellen, maar steeds was ik zo verlegen dat ik met mijn mond vol tanden stond. Ik voelde me veel te opgelaten om het gesprek in die richting te leiden. De gouden vragen schenen me evenzovele brokken in mijn keel toe en als ik overtuigend voor de dag wilde komen, sprak ik met bibberende stem. Het was erg moeilijk iets te zeggen over wat ik zo heel intens beleefde en ik voelde me opdringerig als ik iemand eens vroeg over zijn godsdienst. Naderhand, als mijn kans verkeken was, was ik altijd boos op mezelf. Hoe kon het, als ik mij niet als de apostel Paulus, niet voor het evangelie schaamde, omdat het een kracht Gods is tot behoud voor een ieder die gelooft (zie Romeinen 1:16), zo moeilijk zijn om anderen over dit goede nieuws te vertellen?

MIDDER- NACHTELIJK CONCERT

Diana Brown

Mijn andere probleem was veel eenvoudiger. Als we ons na aankomst in Quebec hadden laten inschrijven aan de Universit   Laval aldaar, werd er van ons verwacht dat we gedurende ons hele zomerse verblijf Frans zouden spreken. Ik had maar een jaar Frans gehad en ik kon bepaald niet zeggen dat ik die taal vloeiend sprak. Doch hierin was ik niet de enige - mijn meeste medestudenten hadden hetzelfde probleem - en ik wist dat één van de doelstellingen van onze studiereis de verbetering van ons Frans was.

Ik was niet de enige die die dag erg rusteloos was. Het werd laat en de andere reizigers in de wagon waarin we zaten, begonnen zich klaar te maken voor de nacht; maar ons groepje was veel te opgewonden om aan slapen te denken.

„Laten we naar de panoramawagon gaan en daar wat Franse liedjes zingen en Frans oefenen met elkaar,” stelde iemand voor.

We liepen in een lange rij naar de aangrenzende panoramawagon. Zo'n wagon heeft twee verdiepingen: de onderste net als bij een normale personenwagon - maar met minder zitplaatsen - en een trap naar de eerste verdieping, ofwel de koepel. Die koepel biedt middels grote gebogen ruiten bovenop het rijtuig een prachtig uitzicht. Toen we binnenkwamen zagen we dat de begane grond helemaal leeg was. We gingen de trap op naar de koepel en daar waren maar twee reizigers: een jonge moeder met haar huilende zoontje.

Toen de moeder er ons van had overtuigd dat ze geen last zou hebben van ons zingen, begonnen we aarzelend met een zwaar accent en struikelend over de woorden te zingen. Het duurde niet lang

of we waren door ons beperkte Franse repertoire heen en ontspannen gingen we over op de bekende woorden en muziek van de lofzangen van de heiligen der laatste dagen.

Het deed me veel goed de lofzangen te zingen die me al van kinds af vertrouwd waren en ik merkte dat het jongetje ophield met huilen als we zongen. Al gauw was hij op de schoot van zijn moeder in slaap gevallen.

Ik weet niet hoelang we hebben gezongen, maar ik herinner me hoe mijn hart zich verhief en mijn overtuiging versterkt werd toen we zongen: „Ik weet dat mijn Verlosser leeft” en „O, mijn Vader.” Ook kan ik me dat geluksgevoel nog herinneren toen we „Battle Hymn of the Republic” zongen. Tot slot zongen we „Komt, heil'gen komt,” en toen de laatste klanken van „Alles wel” waren vervaagd, gingen we stil naar beneden. Ik was de eerste die de trap afliep en ik was totaal onvoorbereid op wat ik te zien kreeg. Tientallen omhoog kijkende gezichten waren op ons gericht. De zitplaatsen die allemaal onbezet waren toen we eerder die avond de panoramawagon binnengingen, waren nu allemaal ingenomen en er stonden en zaten zelfs mensen in het looppad. Zonder dat wij ons daarvan bewust waren, waren die mensen binnengekomen om naar ons te luisteren.

Een vrouw die dichtbij de trap stond raakte mijn arm aan en ik zag de tranen in haar ogen. „Jullie jonge mensen zingen zo mooi,” zei ze, „omdat je van harte zingt. Wie zijn jullie en waar kom je vandaan?”

„Wij zijn mormonen, mevrouw,” antwoordde ik. „Allemaal studenten van de Brigham Young Universiteit in Provo in Utah.”

„Mormonen . . .” mompelde ze. Ze had gelijk. We hadden van harte gezongen en mijn hart zong nog steeds. Ik hoorde mezelf zeggen: „Wat weet u van de mormonen?”

„Ik heb jullie prachtige Tabernakelkoor horen zingen,” antwoordde ze.

„Zoudt u iets meer over de mormonen willen weten?” vroeg ik.

„Ja, graag.”

„Wat moet ik nu doen?” dacht ik in paniek. „Ik heb nu eindelijk die gouden vragen gesteld, maar hoe moet ik nu verder?”

Toen sprak een kalme, zekere stem achter me, en ik keek om. Daar was de teruggekeerde zending uit onze groep. Hij drukte die vrouw warm de hand.

„Misschien hebt u wel eens gehoord van iemand die Joseph Smith heet,” zei hij.

„Ik zou u daar graag iets meer over vertellen.”

En het duurde niet lang of hij vertelde over het eerste visioen van Joseph Smith en over het te voorschijn komen van het Boek van Mormon. Diverse mensen die naar ons zingen hadden geluisterd, bleven ook om te horen wat die oprechte jongeman uit onze groep te zeggen had. Sommigen gaven hun naam en adres en

wilden bezoek van de zendingen of een Boek van Mormon.

Vrede en vreugde vervulden me. Ik had de gouden vragen gesteld en mijn vriend, de teruggekeerde zending, had me laten zien hoe ik verder moest gaan. Nog maar kort daarvoor hadden we over het eerste visioen van Joseph Smith gezongen in „O, hoe lieflijk was de morgen.” Vanaf hun eerste jaren op het jeugdwerk krijgen de kinderen in de kerk te horen over het „eerste gebed dat deze jongen hardop uitsprak.” Is er een betere manier om het evangelie in te leiden dan dat prachtige verhaal te vertellen? Deze ervaring zou me die komende zomer dikwijls tot leidraad zijn.

In de jaren die daarna kwamen leerde ik de mensen aan wie ik de gouden vragen had gesteld uitnodigen om bij mij thuis een film te komen zien en met de zendingen kennis te maken. En ik heb geleerd dat er nog veel meer doeltreffende manieren zijn om het evangelie aan andere mensen bekend te maken. Maar ik denk graag nog eens terug aan die nacht in de trein toen we van harte zongen, onbewust van de mensen die naar ons luisterden. We hadden werkelijk iets om over te zingen en onze boodschap werd gehoord. □

EMILY'S TROTS – *Vervolg van bladzijde 47*

aan en wilde ervoor betalen. „Nee, ik wil niet dat je ervoor betaald,” zei de geefster. „Ik hoop dat je het zo goed zult kunnen gebruiken dat je er geen tranen aan verspilt en je er de Heer niet de schuld van geeft dat je niets beters hebt.” Emily klaagde niet over het pakje van gordijnstof dat ze voor haar zoontje maakte. Lange tijd was dat het enige kledingstuk dat de jongen bezat.

Toen Emily's echtgenoot, Edward, na

anderhalf jaar afwezig te zijn geweest terugkeerde van het bataljon, kreeg hij voor het eerst zijn zoon van elf maanden te zien. (Maar wat de kleine jongen droeg toen hij zijn vader zag, wordt niet vermeld.)

Toen Emily jaren later elf kinderen had, vertelde ze hun dikwijls over dat pakje van gordijnstof om hen te helpen de omstandigheden waarbij ze het niet breed hadden te leren aanvaarden. □

DE ANDERS- DENKENDE KOE

Rhoda Behunin

Het stadje Bluewater in Nieuw Mexico is op de landkaart niet meer dan een onbetekenend klein stipje in het noordoosten van de staat. Maar voor mij heeft Bluewater grote betekenis omdat ik daar geboren en getogen ben. Het was mijn wereld. Ik heb er veel geleerd. En één van de beste lessen heb ik geleerd door wat er gebeurde rond die „andersdenkende” koe.

Het land rondom Bluewater is prachtig, maar ruig. Het is er erg droog en een groot gedeelte van de vallei is vlak en bedekt met een zanderige rode aarde die door de wind overal heen en omheen wordt geblazen. De vallei wordt doorsneden door een diepe kloof. Alleen in het regenseizoen stroomt daar water

door, een kolkende, door de aarde rood gekleurde rivier. Aan het ene eind van die kloof, waar de heuvels op uitkomen, hebben enkele populieren kans gezien hun wortels diep genoeg naar beneden te krijgen om het grondwater te bereiken. Die bomen staan daar zo goed dat ze geen last hebben van wind of droogte. Als kind koesterde ik de hoop dat mijn getuigenis van het evangelie net zo diepgeworteld en onbuigzaam zou worden als die populieren.

Bluewater was een gemeenschap die verdeeld was tussen de mormonen en de niet-mormonen. In het noorden van de stad woonden de rijke (althans dat dachten we) andersdenkenden. Zij bezaten de winkel, de garage en de benzinepomp. Ook waren er een halteplaats van de spoorwegmaatschappij Union Pacific en een postkantoor. In het zuiden hadden de mormonen een kerkje van beton en een school van rode bakstenen met vier lokalen. Veel contact tussen beide groeperingen was er niet. De mormonen gingen alleen naar het noordelijke stadsdeel om naar de winkel te gaan, benzine te tanken en de post op te halen. Er waren maar weinig treinen die in Bluewater stopten en dus gingen er ook maar weinig mensen naar het station. De

andersdenkende kinderen kwamen naar school en af en toe kwamen de andersdenkende volwassenen wel eens naar gezellige bijeenkomsten en dansavonden van de kerk.

Tijdens de economische crisis van de dertiger jaren, leefden we voornamelijk van aardappels en bonen. Het ultimatum was: „Als je niet zaait, kan je niet oogsten en als je niet oogst, kan je niet eten.” Mamma kon aardappels en bonen zo lekker klaarmaken dat ze smaakten als de heerlijkste lekkernijen, maar ze kon er geen melk voor de kinderen van maken. In dat stadje waren geen telefoon, geen voetpaden, geen elektrisch licht en geen verharde wegen - en ook geen melkfabriek.

Er was zelfs geen geld om blikjes melk te kopen. Ons gezin had dringend een melkkoe nodig. De koeien die we hadden, stonden allemaal droog. Mijn ouders maakten zich ernstige zorgen over hun acht kinderen. Omdat ik de oudste was, maakte ook ik me zorgen.

Op zekere dag hielp ik moeder met de vaat. Ik vroeg: „Zullen we verhongeren?” Waarop moeder zei: „Zover is het toch nog niet gekomen, nietwaar?” Dat wist ik natuurlijk wel maar we hadden wel graag eens iets anders op tafel willen hebben. En nu hadden we melk nodig. Moeder zei verder, niet alleen tegen mij maar ook tegen zichzelf: „Zolang we onze tiend betalen, geloof ik niet dat de Heer ons zal laten verhongeren. Hij heeft steeds voor ons gezorgd.” Ik wist dat dat waar was en ook wist ik dat mijn ouders altijd eerlijk en opgewekt hun tiend hadden betaald van alles wat ze hadden ontvangen. Elk tiende kalf was voor tiend. Ik zag moeder elke avond op de kalender schrijven hoeveel eieren ze die dag had geraapt, en elke maand ging

daarvan een tiende deel naar de Heer. Ik was gerustgesteld.

Bovendien was het lente en het nieuwe gewas werd uitgezaaid. Niet lang daarna haastte ik me op een middag van de schoolbus naar huis. Toen ik het pad naar ons huis opliep zag ik mijn twee jongere broertjes en mijn zusje naar iets bij het hek staan kijken. Het was een brandende sigarepeuk. Ik kon niet begripen hoe er een dikke sigarepeuk bij ons op het erf kon komen. De enige rokende mormoon die ik kende, rookte dunne sigaretten.

„Waar komt die vandaan,” vroeg ik.

Het antwoord dat ik kreeg, lokte nog meer vragen uit. „Meneer Thigpen heeft hem daar neergegooid.” Meneer Thigpen was de „andersdenkende” met het meeste aanzien. Hij was eigenaar van de winkel.

„Waarom was hij dan hier?”

Het antwoord op deze vraag droeg niets bij tot de oplossing van het raadsel: „Hij wil pappa een koe geven.”

Mijn zusje strekte haar voet naar voren en schopte naar de peuk. We stonden er vol afkeer naar te kijken. Maar er kwam geen donderslag en geen bliksem en ze werd niet door de aarde verzwolgen. Dus pakte mijn broertje een schop en begroef de overblijfselen van de sigarepeuk.

Vader kwam naar buiten en deed één van de paarden in de kraal een teugel aan. Moeder kwam ook het huis uit en vroeg: „Ga je nu?”

„Ja, meneer Thigpen zei me dat ik een koe moest komen halen. Als hij weer nuchter is bedenkt hij zich misschien, maar vanavond melk ik haar in ieder geval.”

Hij wierp het zadel op de rug van het paard en gespte de buikriem vast. „Ik

ben zo weer terug.” Hij besteeg het en galoppeerde in noordelijke richting. Ik begreep er allemaal niets van. Het was me te raadselachtig om te vragen of ik mee mocht.

Terwijl moeder het avondeten aan het klaarmaken was, deed ik mijn huiswerk. Ik moest vóór donker klaar zijn, want er was geen olie voor de lamp meer. Moeder deed hout in het fornuis. Ze roerde het eten en daarna zette ze de pannen achterop het fornuis waar ze wel warm zouden blijven, maar niet aanbranden. Ze nam de broden uit de oven, haalde ze uit de bakvormen en zette ze op de plank naast het fornuis. Daarna dekte ze de tafel.

Toen kwamen de kinderen, die bij het hek op de uitkijk waren blijven staan, het huis binnen hollen. „Pappa is terug! Met de koe!” Ze renden de keukendeur weer uit. Ik rende ook naar buiten. Moeder volgde met een melkemmer. Mijn broertje deed snel het hek van de kraal open. We stonden allemaal te kijken hoe de prachtige kleine Jerseykoe met de grote uier voorzichtig de kraal in liep. Ze stond te wachten om gemolken te worden. Geen beroemde operazangeres had ooit een publiek dat haar meer waardeerde.

Vader molk de koe. We stonden te luisteren naar het scherpe geluid dat de melk in de emmer maakte. We liepen allemaal achter vader met de melkemer naar binnen. Hij zette de deur van

het fornuis open om de donkere kamer wat licht te geven. Hij zeefde de melk en zette de kan op tafel. Moeder sneed een warm brood aan en zette de bonen, de aardappelen en het brood op tafel. We gingen zitten en vader sprak het gebed uit en dankte de Heer voor de goedheid die Hij ons die dag had betoond.

Enkele dagen nadien kwam meneer Thigpen weer. Hij zat ermee in dat hij zo'n gul gebaar had gemaakt. Maar hij redde zich eruit door vader werk aan te bieden om zo voor de koe te betalen en goederen uit de winkel te kunnen betrekken.

Moeder zei: „Je weet maar nooit hoe de Heer zijn hulp verleent. Ik had nooit gedacht dat een beschonken andersdenkende een gebed kon verhoren.” De wortels van mijn getuigenis schoten drie meter diep de grond in.

Het is lang geleden sinds we aan tafel ons avondeten nuttigden bij het licht van het fornuis, maar het staat me nog altijd helder voor de geest. Ik heb heel wat over de wereld gereisd en ik heb een groot aantal ongewone spijsen geproefd. Ik ken de smaak van gepasteuriseerde melk, gehomogeniseerde melk, melkpoeder, en gevitaminiseerde melk, maar er is geen enkele soort melk geweest die lekkerder of zelfs maar eender heeft gesmaakt als die melk die zelfs onze geest voedde en die de Heer ons had doen toekomen door die vriendelijke andersdenkende koe. □

Op de omslag: Bij aankomst van de pioniers in Utah, brachten ze de Europese traditie van gebrandshilderde ramen ter verfraaiing van hun kerkgebouwen met zich mee. Voor deze kunst plaatselijk tot ontwikkeling kon komen, bestelde men gebrandschilderd glas bij een vakman in New York. Naderhand waren de plaatselijke kunstenaars in staat aan de vraag naar gebrandshilderd glas te voldoen. De tempels en kerkgebouwen werden ermee verfraaid. De omslag laat twee fragmenten zien van het gebouw dat in Salt Lake City de Eerste, Derde en Twaalfde wijk van Millereek huisvest. Het gebrandshilderde raam op de vooromslag beeldt de Heiland uit als de Goede Herder. (Foto's: Marilyn Erd.)

